

Helsingin kaupungin osallistuvan budjetoinnin äänestys 2019

The collage consists of six panels, each with a yellow border. The top-left panel shows a blue bear-like creature running along a riverbank with a canoe and a person. The top-middle panel depicts a yellow train on a track with a person and a dog. The top-right panel shows a street scene with a church, a person, and a dog. The bottom-left panel features a person on a bicycle, a basketball, and a city grid. The bottom-middle panel shows a city street with a Ferris wheel, a person, and a dog. The bottom-right panel depicts a person walking along a path with a dog and a city grid.

Tutkimuskatsauksia 2020:1

Helsinki

Kaupunkilaisten äänet osallistuvassa budjetoinnissa

Helsingin kaupungin osallistuvan
budjetoinnin äänestys 2019

Nina Ahola

Tiedustelut

Nina Ahola, p. 09 310 36365
etunimi.sukunimi(at)hel.fi

Julkaisija

Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia,
kaupunkitutkimus ja -tilastot

Osoite

PL 550, 00099 Helsingin kaupunki
(Siltasaarenkatu 18-20 A)

Puhelin

09 310 36377

Internet

www.hel.fi/kaupunkitieto

Tilaukset, jakelu

p. 09 310 36293
kaupunkitieto.tilaukset@hel.fi

Käännökset

Jenny Schroderus (ruotsi), Henrik Andersson (englanti)

Kuviot ja taitto

Nora Kitinmäki

Kartat

Nina Ahola, Nora Kitinmäki

Kansi

Tarja Sundström-Alku

Kannen piirrokset

Minna Alanko

Saavutettavuus

Kuvioiden datat saa saavutettavassa muodossa osoitteesta
kaupunkitieto.kirjasto(at)hel.fi

Verkossa

ISSN 2489-4133
ISBN 978-952-331-752-9

Sisältö

Esipuhe	5
Förord	6
Preface	7
1 Johdanto	8
1.1 OmaStadi – Helsingin kaupungin osallistuva budjetointi	8
1.2 Osallistuvan budjetoinnin toteuttamistapoja	8
2 Äänestäminen Helsingin kaupungin osallistuvassa budjetoinnissa	10
2.1 Äänestäminen ja raportoinnissa käytetyt aineistot	10
2.2 Äänestämisen ajankohta	11
3 Äänestystulokset.....	14
3.1 Annetut äänet.....	14
3.2 Eniten ääniä saaneet suunnitelmat	15
3.3 Äänet aihepiireittäin.....	18
4 Äänestysaktiivisuus	22
4.1 Äänestysaktiivisuus Helsingissä ja suurpiireissä	22
4.2 Äänestysaktiivisuus postinumeroalueilla.....	22
4.3 Äänestysaktiivisuus ikäryhmittäin.....	25
5 Äänestyksen toteutuminen yhdenvertaisuusnäkökulmasta	28
6 Yhteenveto	31
Sammandrag	33
Summary	35
Lähteet	37

Liitteet	39
Liite 1. Postinumeroalueet ja suurpiirijako.....	39
Liite 2. Äänestystulokset	40
Liite 3. Äänet aihepiireittäin	49
Liite 4. Äänestysaktiivisuus suurpiireissä, ikäryhmät ja naiset/miehet	50
Liite 5. Äänestysaktiivisuus postinumeroalueilla, yli 20-vuotiaat.....	51
Liite 6. Koontitaulukot	53

Esipuhe

Helsingin kaupungin tavoitteena on olla avoin ja osallistava, asukas- ja käyttäjälähtöinen kaupunki. Kaupunkilaisten aktiivisen osallistumisen ja avoimen keskusteleavan ilmapiirin tukeminen edistävät tavoitteen toteutumista. Osallistuva budjetointi on yksi keinoista, joilla kaupunki pyrkii lisäämään asukkaiden vaikuttamisen mahdollisuuksia. Osallistuvan budjetoinnin kautta kaupunkilaiset voivat osallistua päätöksentekoon julkisten varojen käytöstä.

Vuonna 2019 Helsingin kaupunki kohdensi 4,4 miljoonaa euroa kaupunkilaisten ideoiden toteuttamiseen. Asukkaat tekivät ehdotuksia toteutettavista ideoista, joita työstettiin tarkemmiksi hankesuunnitelmiksi yhdessä kaupungin asiantuntijoiden kanssa. Lopulliseen äänestykseen valmistui 297 hankesuunnitelmaa, joiden toteutuksesta kaupunkilaiset äänestivät lokakuun aikana.

Tässä tutkimuskatsauksessa luodaan tiivis katsaus syksyllä 2019 toteutetun osallistuvan budjetoinnin äänestyksen tuloksiin sekä helsinkiläisten äänestysaktiivisuuteen. Helsingin yliopiston *Kansalaisuuden kuilut ja kuplat (BIBU)* -hankkeen tutkijat toteuttavat laajemman arvioinnin osallistuvan budjetoinnin koko prosessista.

Helsinkiläiset äänestivät osallistuvassa budjetoinnissa kansainvälisesti verrattuna aktiivisesti. Koko kaupungin äänestysprosentti oli 8,6. Joillakin alueilla äänestysaktiivisuus nousi jopa selvästi tätä korkeammaksi. Erityisen aktiivisia äänestäjiä olivat peruskoulu-laiset, jotka äänestivät osana koulupäivää ja opetusta. Ikäihmisillä äänestysaktiivisuus jäi puolestaan alhaisimmaksi. Seuraavia toteutuskertoja suunniteltaessa onkin hyvä pohtia, miten eri väestöryhmien ääni saataisiin jatkossa yhä yhdenvertaisemmin kuuluville osallistuvan budjetoinnin eri vaiheissa.

Helsingin kaupunginkanslian Kaupunkitutkimus ja -tilastot -yksikön tutkija Nina Ahola on vastannut tutkimuskatsauksen kirjoittamisesta ja tulosten analysoimisesta, ja tutkija Eija Rauniomaa on vastannut äänestysaineistojen muokkauksesta tutkimuskäyttöön. Katsauksen toteutukseen ja tulosten tulkintaan on lisäksi saatu arvokasta tukea Helsingin kaupunginkanslian Osallisuus ja neuvonta -yksikön asiantuntijoiden kanssa käydyistä keskusteluista.

Kaupunkilaisten mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa asioihin on yksi toimivan kaupungin tunnusmerkeistä. Toivomme, että tutkimuskatsauksen tuloksista ja havainnoista on hyötyä osallistuvan budjetoinnin seuraavaa toteutusta suunniteltaessa.

Helsingissä maaliskuussa 2020

Katja Vilkama
Tutkimuspäällikkö
Kaupunkitutkimus ja -tilastot

Förord

Helsingfors stad har som mål att vara en öppen och inkluderande stad med fokus på invånare och serviceanvändare. Att främja ett aktivt deltagande av stadsbor och ett öppet klimat för diskussion bidrar till att uppnå detta mål. Medborgarbudgeten är ett av de sätt på vilka staden strävar efter att öka invånarnas möjligheter att påverka. Genom medborgarbudgeten kan stadsborna delta i beslutsfattandet om hur de offentliga medlen ska användas.

Helsingfors använde 4,4 miljoner euro för att förverkliga stadsbornas idéer 2019. Invånarna lade fram förslag om de idéer som ska genomföras, vilka bearbetades till mer detaljerade projektplaner tillsammans med experter från staden. Den slutliga omröstningen avslutades med 297 projektplaner som stadsborna röstade om under oktober månad.

I denna rapport ges en kort översikt över resultatet i omröstningen för medborgarbudgeten hösten 2019 samt hur aktivt helsingforsarna deltog. Forskare från *BIBU-projektet* vid Helsingfors universitet gör en mer omfattande utvärdering av medborgarbudgetens hela process.

I en internationell jämförelse röstade helsingforsborna aktivt i medborgarbudgeteringen. I hela staden röstade 8,6 procent och i vissa områden blev deltagandet till och med betydligt högre än så. Grundskoleleverna var särskilt aktiva väljare som röstade som en del av skoldagen och undervisningen. Bland de äldre var röstdeltagandet det lägsta. När man planerar för följande gång är det därför bra att fundera över hur man framöver kan göra de olika befolkningsgruppernas röst mer jämbördigt hörd i medborgarbudgetens olika skeden.

Forskare Nina Ahola vid enheten för stadsforskning och -statistik vid Helsingfors stadskansli ansvarade för att skriva forskningsrapporten och att analysera resultaten, och forskare Eija Rauniomaa har ansvarat för att bearbeta röstningmaterialet för forskningsändamål. Dessutom har man fått värdefullt stöd för att utarbeta översikten och tolka resultaten genom att diskutera med sakkunniga vid Helsingfors stadskanslis enhet delaktighet och rådgivning.

Stadsbornas möjligheter att delta och påverka är ett av kännetecknen för en fungerande stad. Vi hoppas att resultaten och iakttagelserna i forskningsrapporten kommer att vara till nytta när det gäller att planera nästa medborgarbudget.

Helsingfors i mars 2020

Katja Vilkkama
Forskningschef
Stadsforskning och -statistik

Foreword

Helsinki wants to be an inclusive, resident-oriented and user-oriented city. Supporting the active participation of the city residents and an open conversational atmosphere helps promote this goal. Participatory budgeting is one of the measures through which the city aims to increase the residents' opportunities to make an impact. Through the participatory budgeting, the city residents can participate in the decision-making on the use of public resources.

In 2019, Helsinki allocated 4.4 million euros for the implementation of ideas developed by the city residents. The residents made proposals of the ideas to be implemented, which were then worked into more elaborate project plans together with the city's experts. A total of 297 project plans were completed for the voting. The city residents voted on the implementation of the plans in October.

In this research report, the focus is on the voting results and the turnout among the Helsinki residents. The researchers of the University of Helsinki's Tackling Biases and Bubbles in Participation (BIBU) project will perform a wider evaluation of the entire participatory budgeting process.

In international comparison, the people of Helsinki were active voters in the participatory budgeting. The turnout for the entire city was 8.6 per cent. In some areas, the turnout was even clearly higher than this. Pupils in comprehensive schools, who voted as part of the school day and teaching, were particularly active voters. On the other hand, the turnout among the elderly was the lowest. When planning the following implementation rounds, we need to consider how we can make the voices of different population groups more equally heard in the different phases of the budgeting.

At the Helsinki City Executive Office's urban research and statistics unit, researcher Nina Ahola was in charge of the writing of the research report and the analysing of the results, while researcher Eija Rauniomaa was in charge of the editing of the voting data for research use. The discussions with the experts at the Helsinki City Executive Office's participation and citizen information unit have provided valuable support for the realisation of the study and the interpretation of the results.

The city residents' possibility to participate and make an impact is a distinctive feature of a functional city. We hope that the results and findings of the study are beneficial in the planning of the next participatory budgeting.

Helsinki, March 2020

Katja Vilkama
Research Director
Urban Research and Statistics

1 Johdanto

1.1 OmaStadi – Helsingin kaupungin osallistuva budjetointi

Osallistuva budjetointi on keino lisätä valmistelun ja päätöksenteon avoimuutta sekä vuorovaikutusta kaupunkilaisten, viranomaisten ja päättäjien välillä mahdollistamalla asukkaiden osallistuminen julkisen talouden suunnitteluun. OmaStadi on Helsingin kaupungin väylä toteuttaa osallistuvaa budjetointia ja ottaa asukkaat mukaan suunnitteluun ja päättämään etukäteen määritellystä osasta julkisten varojen käyttöä.

Suomessa osallistuva budjetointi perustuu kuntalakiin: kuntalain 5 luvun 22 § yleisenä tavoitteena on asukkaiden osallistumisen ja vaikuttamisen lisääminen. Tässä yhtenä keinona on mahdollistaa asukkaiden osallistuminen kunnan talouden suunnitteluun. Osallistuvan budjetoinnin prosessissa hyödynnetään asukkaiden asiantuntijuutta ja paikallistuntemusta resurssien jakamisessa sekä alueellisten erityispiirteiden tunnistamisessa (Pihlaja 2017). Helsingissä osallistuvan budjetoinnin toteuttamisen pohjana on Helsingin kaupunginhallituksen päätös (40/2017) osallisuusmallista vuosille 2018–2021 ja sen toimeenpanosta vastaa Helsingin kaupunginkanslia yhdessä kaupungin toimialojen kanssa.

Osallistuva budjetointi Helsingissä rakentuu ideointi-, suunnitelmien valmistelu-, kustannusarvio-, äänestys-, päätöksenteko- ja suunnitelmien toteutusvaiheista. Ensimmäisessä vaiheessa asukkaat ideoivat kehittämiskohteita ja työstivät niiden pohjalta hankesuunnitelmia OmaStadi Raksa -yhteiskehittelytapauksissa yhdessä kaupungin asiantuntijoiden kanssa. Yhteiskehittämisen aikana useita ehdotuksia liitettiin yhteen ja niistä muokattiin suunnitelmia. Kaupunki laati suunnitelmille kustannusarviot, jonka jälkeen niistä äänestettiin. Helsingin osallistuvan budjetoinnin prosessi kokonaisuudessaan on kuvattu tarkemmin esimerkiksi Helsingin kaupunginhallituksen pöytäkirjan 37/2018 liitteessä ja Kansalaisuuden kuilut ja kuplat -tutkimushankkeessa toteutetussa osallistuvan budjetoinnin väliarvioinnissa (Rask ym. 2019).

Vuonna 2019 Helsingin kaupunki kohdisti 4,4 miljoonaa euroa asukkaiden ideoiden ja ehdotusten pohjalta yhteiskehitettyjen suunnitelmien toteuttamiseen. Yksi viidesosa varoista jaettiin koko kaupungin hankkeisiin ja loput osoitettiin suurpiireille asukasmäärien mukaisina osuuksina. Osallistuvan budjetoinnin ensimmäisellä kierroksella jätettiin kaikkiaan 1 273 ehdotusta, joista suunnitelmavaiheeseen hyväksyttiin 839. Näistä asukkaat ja kaupungin asiantuntijat laativat yhdessä ehdotuksia yhdistelemällä ja muokkaamalla 297 suunnitelmaa, jotka etenivät äänestykseen. Asukkaat saivat äänestää sekä koko kaupungin että valitsemansa suurpiirin alueelle kohdentuvia hankkeita.

Ensimmäinen osallistuvan budjetoinnin äänestys Helsingissä järjestettiin lokakuussa 2019. Äänioikeutettuja olivat kaikki samana vuonna 12 vuotta täyttävät ja sitä vanhemmat helsinkiläiset. Äänestäjiä oli yhteensä 49 705 ja äänestysprosentti oli 8,6. Tässä julkaisussa luodaan tiivis katsaus äänestyksen tuloksiin ja helsinkiläisten äänestysaktiivisuuden suurpiireissä ja postinumeroalueilla.

1.2 Osallistuvan budjetoinnin toteuttamistapoja

Osallistuvan budjetoinnin tavoitteena on vahvistaa asukkaiden vaikuttamisen mahdollisuuksia, edistää yhdenvertaisuutta, parantaa päätöksenteon läpinäkyvyyttä ja avoimuutta sekä lähentää kansalaisia ja päätöksentekijöitä toisiinsa. Brazilian Porto Allegressa 1980-luvun lopulla toteutetun menestyksekkään esimerkin innoittamana osallistuvaa budjetointia on sittemmin sovellettu monin eri tavoin ja painotuksin ympäri maailmaa (esim. Salminen ym. 2016).

Osallistuvaa budjetointia voidaan tehdä jonkin julkisen hallinnon alle kuuluvan tehtävän tai toimialan, tietyn alueen tai kertaluonteisen hankkeen näkökulmista. On myös mahdollista osoittaa prosenttiosuus koko kunnan tai toimialan budjetista, jonka käytöstä asukkaat päättävät (Pihlaja 2017). Prosessi voidaan toteuttaa laajasti koko kaupungissa tai vain esimerkiksi yhdellä asuinalueella (Salminen ym. 2016).

Toteuttamistavasta ja kontekstista riippumatta osallistuvassa budjetoinnissa keskeistä on asukkaiden mukaan ottaminen julkisten varojen käytön suunnitteluun ja päätöksentekoon. Esimerkiksi pelkän hankkeista tiedottamisen ei vielä katsota täyttävän osallistuvan budjetoinnin tavoitteita ja kriteerejä. Voidaankin ajatella, että todellinen osallistuminen edellyttää, että sillä on vaikutusta myös päätöksentekoon ja hankkeiden tai uudistusten toteuttamiseen (Röcke 2014; Sintomer ym. 2012; Williams ym. 2017).

Päätöksenteko voi tapahtua suunnitteluun osallistuneiden kesken, neuvottelemalla yhdessä hallinnon virkamiesten kanssa tai sovittelijan välityksellä. Yhtenä tapana voidaan myös järjestää suppeampi tai laajempi äänestys, jossa äänestetään rahoitettavista kohteista (esim. Gomez ym. 2013). Osallistuvassa budjetoinnissa asukkaiden päätöksenteko voi olla hallintoa sitovaa tai ei-sitovaa. Esimerkiksi Porto Alegren tyyppisessä mallissa asukkaat laativat ehdotuksia varojen käytöstä, mutta kunnanvaltuusto tekee päätökset. Prosenttibudjettimallissa sen sijaan asukkaat päättävät kokonaisuudessaan kunnan budjetissa osallistuvaan budjetointiin osoitettujen varojen käytöstä (Ahonen & Rask 2019; Hurme 2017).

Myös äänestys päätöksenteon tapana on mahdollista toteuttaa monilla tavoilla. Äänestys voi olla virkamiesten välinen, jos päätösvalta on kunnan hallinnolla tai se voi olla asukkaat mukaan ottava äänestys. Äänestyksiä voidaan järjestää vapaamuotoisemmin tai muodollisemmin ja äänestys- sekä ääntenlaskentatapoja on useita.

Asukkaiden tasavertainen mahdollisuus vaikuttaa oman kaupunkinsa kehittämiseen on osallistuvan budjetoinnin ydintä yhdenvertaisuuden ja kaupunkidemokratian näkökulmista. Digitaalisuuden tuomat hyödyt laajemman väestönosan tavoittamisessa ovat ilmeiset. Nojaaminen ainoastaan digitaalisiin ratkaisuihin ei kuitenkaan takaa kaikkien kaupunkilaisten mahdollisuutta vaikuttaa oman kaupunkinsa asioihin. Aito vuoropuhelu voi myös jäädä heikoksi. Esimerkiksi vaikeasti tavoitettavat ryhmät tavoitetaan parhaiten henkilökohtaisesti ottamalla yhteyttä (Ahonen & Rask 2019) tai järjestämällä osallistumismahdollisuuksia sinne, missä he muutenkin liikkuvat (Wampler 2007). Suurissa kaupungeissa asuinalueiden ja eri asukasryhmien moninaiset tarpeet tulevat parhaiten huomioiduiksi, kun toteutuksessa sovelletaan erilaisia osallistumisen tapoja.

Suomessa osallistuvaa budjetointia on toteutettu vasta 2010-luvun alkupuolelta lähtien. Vuosien 2011–2012 vaihteessa Sitran (Suomen itsenäisyyden juhlarahasto) Uusi demokratia -foorumin kautta kerättiin ideoita hallinnon demokratiaa kehittävästä hankkeista ja foorumille tuoduista ideoista valittiin rahoitettavat hankkeet osallistuvaa budjetointia soveltaen (Salminen ym. 2016). Ensimmäisiä näin rahoitettavia toteutuksia olivat Helsingin keskustakirjaston pilottihankkeet. Sittemmin erityisesti nuoret mukaan ottavaa osallistuvaa budjetointia on sovellettu ainakin Helsingissä (RuutiBudjetti) ja Espoossa. Kuntaliiton vuonna 2018 toteuttamaan kyselyyn vastanneista kunnista 22 oli toteuttanut osallistuvaa budjetointia (Kuntaliitto 2019). Aivan viime vuosina osallistuvaa budjetointia soveltavien kaupunkien ja kuntien määrä Suomessa on kasvanut ja vuosittaiseen budjettiinsa sen ovat sisällyttäneet ainakin Espoo, Helsinki, Lahti, Pieksämäki, Pudasjärvi, Rovaniemi ja Tuusula (Ahonen & Rask, 2019). Myös Karvialla, Kuopiossa, Riihimäellä ja Tampereella on hyödynnetty osallistuvaa budjetointia eri tavoin.

2 Äänestäminen Helsingin kaupungin osallistuvassa budjetoinnissa

2.1 Äänestäminen ja raportoinnissa käytetyt aineistot

Helsingin kaupungin osallistuvassa budjetoinnissa äänestettiin digitaalisesti omastadi.hel.fi-palvelussa lokakuun 2019 aikana asukkaiden yhdessä kaupungin asiantuntijoiden kanssa laatimien hankesuunnitelmien rahoituksesta. Äänestäminen edellytti vahvaa tunnistautumista joko mobiilivarmenteella tai verkkopankkitunnuksilla. Peruskouluissa ja lukioissa opiskelevat kirjautuivat äänestykseen Wilma-järjestelmän kautta. Monissa kouluissa nuoriso-ohjaajat järjestivät OmaStadi-tapahtumia ja oppilaat äänestivät osana oppituntia.

Kaupungin palvelupisteisiin (11 kirjastoa, asukastalot, seniorikeskukset) järjestettiin mahdollisuus äänestää ilman sähköistä tunnistautumista henkilökorttia, ajokorttia tai passia näyttämällä. Äänestysvaiheessa digitukea oli saatavilla kymmenessä kirjastossa, kaikissa kaupungin ylläpitämissä yhdeksässä asukastalossa sekä keskustakirjasto Oodissa Helsinki Infon neuvontapisteessä. Seniorikeskuksissa järjestettiin tilaisuuksia erityisesti ikäihmisten osallistumisen tueksi.

Neljä viidestä äänestäjästä kirjautui verkkopalveluun Suomi.fi- ja lähes joka viides Wilma-tunnistuksella (taulukko 1). Vain noin prosentti äänestäneistä kävi kaupungin palvelupisteissä. Heistä 75,6 prosenttia oli yli 65-vuotiaita. Naisia oli yhteensä 61,7 prosenttia Suomi.fi-tunnistautuneista ja palvelupisteissä äänestäneistä. Äänestäjien sukupuoli ei kirjaudu Wilma-järjestelmästä omastadi.hel.fi-palveluun, joten kouluissa äänestäneistä ei vastaavaa tietoa ole.

Taulukko 1. Kaikki äänestäjät tunnistautumistavan mukaan

Tunnistautumistapa	Äänestäneet	Osuus äänestäneistä (%)
Suomi.fi	39 758	80,0
Wilma	9 290	18,7
Palvelupiste	657	1,3
Yhteensä	49 705	100,0

Suomi.fi: mobiilivarmenteella tai verkkopankkitunnuksilla tunnistautuneet

Wilma: Wilma-järjestelmässä tunnistautuneet peruskoulujen ja lukioiden opiskelijat

Palvelupiste: kaupungin palvelupisteissä henkilötodistuksella tunnistautuneet

Äänestykseen omastadi.hel.fi-palvelussa oli siis mahdollista kirjautua joko Wilma-järjestelmän kautta tai suoraan, joten äänestysaineistoja muodostui kaksi: kouluissa Wilma-tunnuksilla äänestäneet sekä Suomi.fi-tunnuksilla ja palvelupisteissä henkilökortilla äänestäneet. Näitä aineistoja käsitellään julkaisun tuloksia käsittelevissä luvuissa osin erikseen.

Suomi.fi-tunnistuksella ja palvelupisteissä tunnistautuneet äänestäjät sijoitettiin tilastoinnissa asuinpostinumeronsa mukaisesti Helsingin aluejaon mukaisille suurpiireille (itäinen suurpiiri ja Östersundom muodostivat yhden alueen). Postinumeroalue Toukola-Vanhakaupunki (00560) sijoittuu suuremman pinta-alaosuuden mukaan koilliseen suurpiiriin, mutta asukkaat asuvat pääosin keskisen suurpiirin alueella. Vastaava tilanne on Taka-Töölön postinumeroalueella (00250), joka suuremman pinta-alaosuuden mukaan sijoittuisi läntiseen suurpiiriin, mutta koko väestöstä pääosa asuu eteläisen suurpiiriin

alueella. Näin ollen nämä postinumeroalueet on tilastoitu väestön mukaan: Toukola-Vanhakaupunki käsitellään osana keskistä ja Taka-Töölö osana eteläistä suurpiiriä (ks. liitekartta 1).

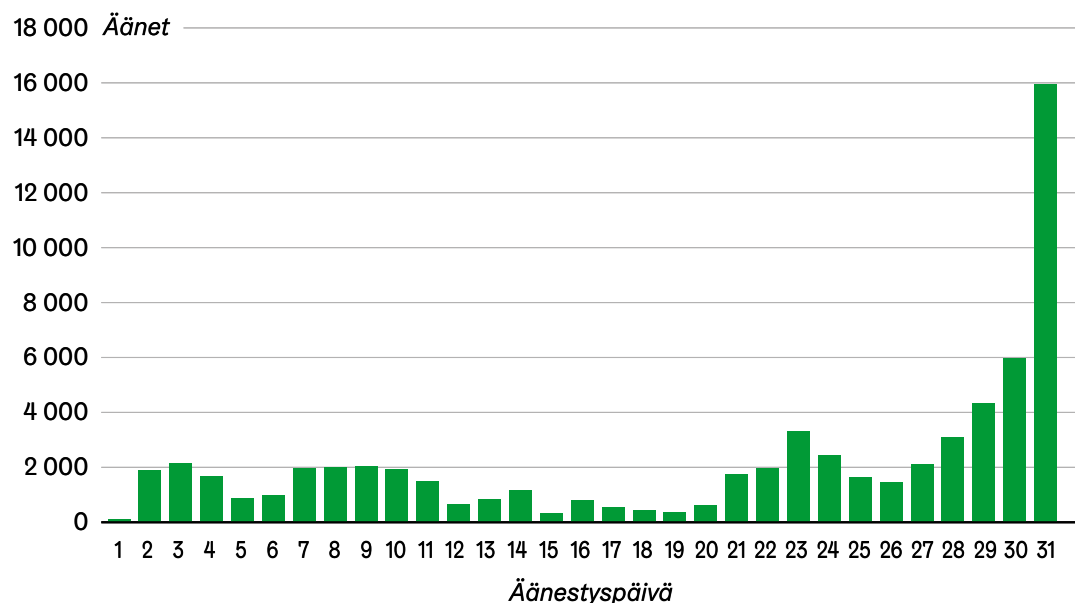
Kouluissa äänestäneet sijoitettiin suurpiireihin koulun postinumeron mukaan alueellisten tarkastelujen mahdollistamiseksi. Suomenkielisten perusasteen koulujen oppilaaksiottoalueiden ja suurpiirien rajoissa on eroja lähinnä itäisen ja kaakkoisen suurpiirin rajalla, mutta muuten alueet ovat melko yhtenevät. Ruotsinkielisten koulujen oppilaaksiottoalueissa ja suurpiirien rajoissa on jonkin verran eroja myös muissa osissa Helsinkiä, mutta näitä kouluja ei ollut kovin montaa. Myös lukiolaiset on laskettu mukaan suurpiirien äänestystuloksiin. Ikäryhmittäistä tarkastelua varten peruskoulujen oppilaat luokiteltiin ikäryhmään 11–15 (osa oppilaista täytti loppuvuodesta 12 vuotta) ja lukio-opiskelijat ikäryhmään 16–19. Äänestysaineistot on äänestyspalvelussa anonymisoitu, eikä niistä voida tunnistaa yksittäisiä henkilöitä. Jos äänestäjiä oli jollakin postinumeroalueella tai koululla alle 10, tietoa ei raportoida koulu- tai postinumerokohtaisesti.

Tässä katsauksessa aineistona äänestystulosten ja -aktiivisuuden tutkimisessa on käytetty edellä kuvattuja osallistuvan budjetoinnin äänestysaineistoja, Tilastokeskuksen väestön ennakkotietoja äänestysajankohdalta 30.9.2019 sekä Paavo-tietokannasta postinumeroalueittaista avointa tietoa alueiden tulo- ja koulutustasosta.

2.2 Äänestämisen ajankohta

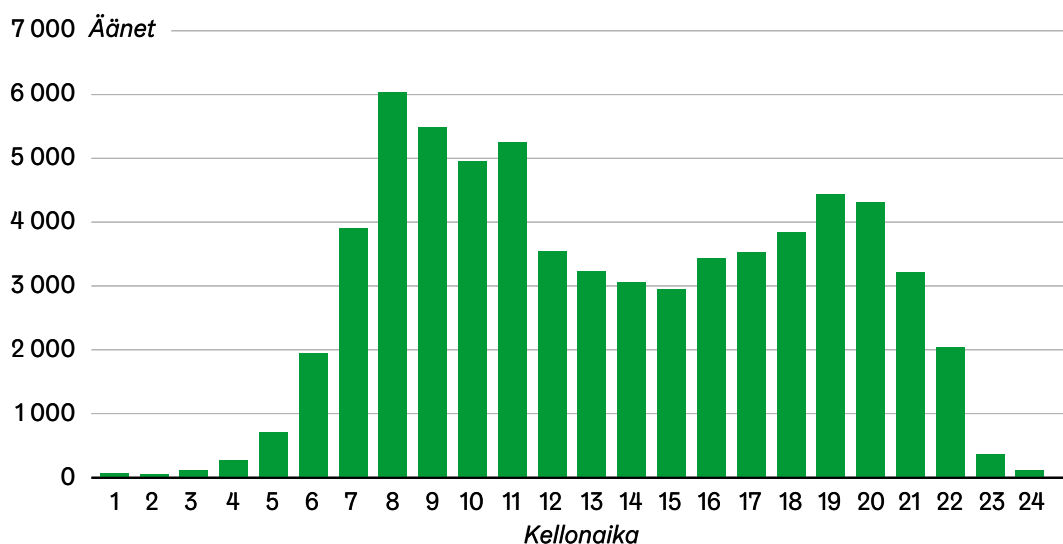
Äänestäminen osallistuvassa budjetoinnissa alkoi melko tasaisesti ja vilkastui äänestysajan loppua kohden. Äänestyksen puolivälissä äänistä oli kertynyt 30 prosenttia. Äänestysaktiivisuus lisääntyi selvästi kuun viimeisellä viikolla ja kuun viimeinen päivä erottuu erityisen vilkkaana (kuvio 1). Viimeisenä äänestyspäivänä annettiin lähes neljäsosa äänistä (24 prosenttia). Viimeisten viiden päivän aikana annettiin lähes puolet kaikista äänistä (47 prosenttia). Aktiivisuuden lievää vilkastumista näkyy hetkellisesti myös kuun toiseksi viimeisellä viikolla keskiviikon ollessa kyseisen viikon vilkkain äänestyspäivä. Koululaiset ja opiskelijat sekä yli 75-vuotiaat äänestivät melko tasaisesti koko kuukauden ajan, mutta työikäisten eli 20–64-vuotiaiden äänestysvilkkkaus lisääntyi selvästi kuun viimeisellä viikolla ja erityisesti parina kolmena viimeisenä äänestyspäivänä.

Kuvio 1. Annetut äänet yhteensä 1.–31.10.2019

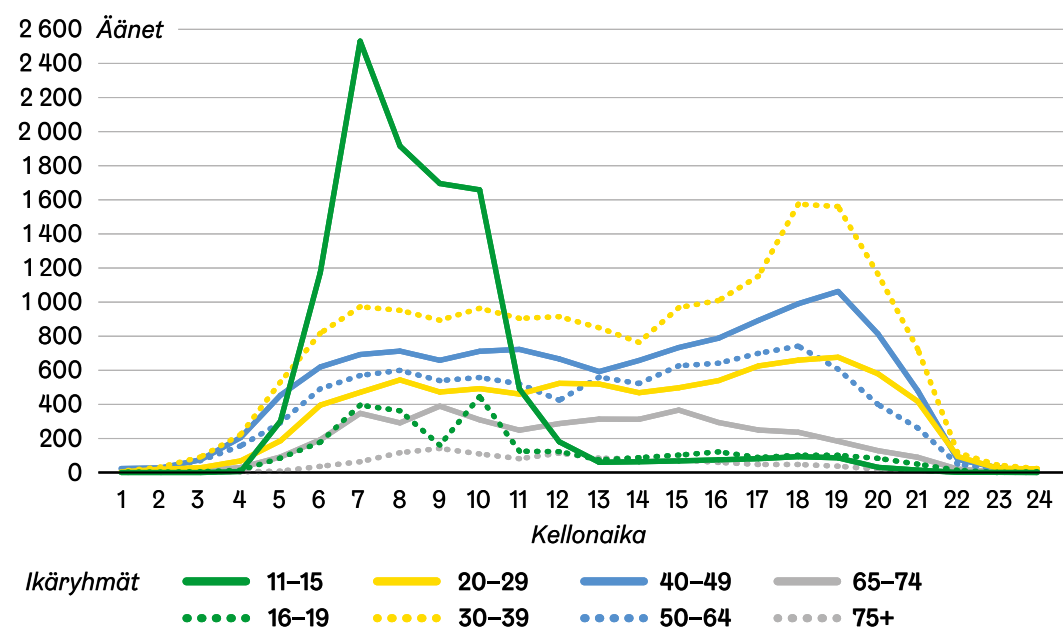
Äänestäminen oli vilkkainta aamulla kello seitsemän ja kymmenen välillä sekä illalla kello viiden ja seitsemän välillä (kuvio 2). Sen jälkeen äänestäminen alkoi hiljentyä yötä vasten ja iltakymmenen jälkeen äänestäminen oli melko vähäistä aina aamuviiteen asti, jolloin äänestäminen alkoi pikkuhiljaa jälleen vilkastua päivää kohti. Äänestysajankohta näyttäisi näin pääpiirteissään noudattelevan melko tyypillistä päivätyörytmiä.

Kuvio 2. Annetut äänet yhteensä kellonajan mukaan

Ikäryhmittäinen tarkastelu (kuvio 3) osoittaa kuitenkin, että nuorimpien koululaisten äänestäminen oli vahvasti painottunut aamuihin ja aamupäiviin hiljentyen lähes kokonaan puolen päivän jälkeen. Sen sijaan aikuisikäryhmillä äänestäminen painottui iltoihin, erityisen selvästi tämä näkyi 30–49-vuotiailla. Vanhimmissa ikäluokissa äänestäminen jakautui tasaisemmin koko päivän ajalle.

Kuvio 3. Äänestämisen kellonaika ikäryhmittäin

Suurin osa äänestäjistä käytti äänestykseen hyvin kohtuullisen ajan. Puolet suurpiirien alueille kohdistuvia suunnitelmia äänestäneistä sai äänestyksen päätökseen alle kahdessa minuutissa ja puolet koko kaupungin alueen suunnitelmista äänestäneistä alle viidessä. Alle kolme prosenttia käytti suurpiirissä äänestämiseen yli 20 minuuttia. Noin kuudella prosentilla vierähti yli tuon minuuttimäärän koko Helsingin hankesuunnitelmien parissa.

3 Äänestystulokset

3.1 Annetut äänet

Äänestyksen tuloksia tarkastellaan tässä ja seuraavissa alaluvuissa annettujen äänen alueellisen kohdentumisen ja suunnitelmien aihepiirien näkökulmista. Lisäksi kuvataan lyhyesti kultakin alueelta toteutukseen valittuja ja eniten ääniä saaneita suunnitelmia sekä tarkastellaan lasten ja nuorten antamien äänten mahdollisia eroja aikuisäänestäjien antamiin ääniin.

Äänestettävänä osallistuvassa budjetoinnissa olivat asukkaiden yhdessä kaupungin asiantuntijoiden kanssa laatimat kaupungin kehittämistä koskevat suunnitelmat. Suunnitelmat paikantuivat seitsemälle suurpiirille sekä koko kaupungin alueelle. Kaupunkilaisten oli mahdollista äänestää sekä 1) suurpiirin suunnitelmia että 2) koko kaupungin suunnitelmia. Yli puolet äänestäjistä äänesti vain valitsemansa suurpiirin suunnitelmia (taulukko 2). Kolmasosa äänesti molempia, eli sekä suurpiirin että Helsingin suunnitelmia, ja vähemmistö ainoastaan koko Helsingin suunnitelmia.

Taulukko 2. Suurpiirin ja/tai koko Helsingin suunnitelmia äänestäneet

	Äänestäjien lukumäärä	Osuus äänestäjistä (%)
Vain suurpiirin suunnitelmia äänestäneet	28 661	57,7
Sekä suurpiirin että koko Helsingin suunnitelmia äänestäneet	17 119	34,4
Vain koko Helsingin suunnitelmia äänestäneet	3 925	7,9
Äänestäjien lukumäärä yhteensä	49 705	100,0

Koska äänestäjät voivat äänestää sekä suurpiirin että koko Helsingin suunnitelmia, osa käytti kaksi ääntä. Siksi äänestäneiden lukumäärä taulukossa 3 ei kerro äänestäjien määrää vaan kertoo, kuinka moni äänesti mainitun alueen suunnitelmia. Äänestäjiä oli 49 705 ja ääniä alueille (koko Helsinki ja/tai suurpiiri) annettiin siis yhteensä 66 865.

Äänestää sai niin montaa suunnitelmaa kuin mihin valitun alueen määrärahaa riitti. Rahaa sai jättää myös käyttämättä. Suunnitelmia oli äänestyksessä yhteensä 297 ja niistä äänestettiin toteutusvaiheeseen 44. Kaikkiaan ääniä suunnitelmille kertyi yhteensä 232 519. Keskimäärin suurpiireissä äänestäneet antoivat äänensä kolmelle suunnitelmalle ja koko Helsingin alueella kuudelle. Kouluissa annettiin kaikista äänistä 16 prosenttia.

Taulukko 3. Suunnitelmien lukumäärä, toteutukseen etenevät suunnitelmat, äänimäärä, äänioikeutetut ja suunnitelmia äänestäneiden lukumäärä alueittain sekä alueelliset määrärahat

	Suunnitelmat	Toteutukseen	Äänimäärä	Äänioikeutetut	Äänestäneet	Määräraha, €
Eteläinen suurpiiri	42	7	23 732	107 027	6 912	653 250
Läntinen suurpiiri	38	5	19 451	98 912	6 662	613 200
Keskinen suurpiiri	32	2	20 393	85 984	10 429	519 590
Pohjoinen suurpiiri	17	3	5 295	37 092	2 702	241 860
Koillinen suurpiiri	33	6	14 553	86 175	6 006	559 680
Kaakkoinen suurpiiri	33	3	15 625	46 521	8 272	288 390
Itäinen suurpiiri ja Östersundom	36	7	17 697	99 749	4 838	639 650
Koko Helsinki	66	11	115 773	576 207	21 044	880 000
Yhteensä	297	44	232 519	576 207	66 865	4 395 620

Toteutusvaiheeseen valittiin ensin alueella eniten ääniä saanut suunnitelma. Sen jälkeen tarkistettiin, mahtuiko toiseksi eniten ääniä saanut suunnitelma budjettiin. Jos mahtui, se tuli valituksi. Jos ei mahtunut, katsottiin, riittikö määräraha kolmanneksi eniten ääniä saaneen suunnitelman toteuttamiseen. Näin jatkettiin, kunnes koko määräraha oli käytetty. Kaikki eniten ääniä saaneet suunnitelmat eivät näin voineet tulla valituksi, vaan toteutukseen eteni myös pienempiä ja vähemmän ääniä saaneita suunnitelmia. Äänestystulokset on koottu alueittain liitteeseen 2.

3.2 Eniten ääniä saaneet suunnitelmat

Seuraavassa kuvataan lyhyesti eniten ääniä saaneiden suunnitelmien kannatusta alueittain kahden äänestysaineiston valossa – kouluissa äänestäneiden lasten ja nuorten sekä muiden äänestäjien. Aineistot mahdollistivat eri-ikäisten osallistujaryhmien vertailun, sillä muista kuin kouluissa äänestäneistä yli 99 prosenttia oli yli 20-vuotiaita.

Eteläisessä suurpiirissä valittiin toteutukseen useampi pienemmän budjetin suunnitelma sekä korkeamman kustannusarvion Uimalaituri Vattuniemeen -suunnitelma, yhteensä seitsemän suunnitelmaa. Lasten ja nuorten äänet eivät juurikaan eronneet muiden äänestäjien antamista äänistä. Molemmat ryhmät äänestivät aktiivisimmin Vehreä kaupunki -suunnitelmaa. Lapset ja nuoret äänestivät toiseksi eniten Roskasta taiteeksi -suunnitelmaa. Aikuisilla puolestaan toiseksi suosituin oli Eteläisen Helsingin koulupihat liikunnallisesti kuntoon -suunnitelma. Pieniä eroja voitiin havaita myös muutamien sellaisten suunnitelmien kohdalla, jotka eivät edenneet äänestyksessä toteutukseen: erityisesti nuorten kahvilan toteuttamista Helsingin keskustaan lapset ja nuoret äänestivät aikuisia suhteellisesti enemmän.

Läntisessä suurpiirissä toteutukseen eteni kaksi yli 100 000 euron suunnitelmaa ja kolme pienempää. Eniten ääniä saivat Urbanit nuotiopaikat ja Turvallinen koulureitti -suunnitelmat. Näiden lisäksi toteutettavista suunnitelmista kaksi koski puistoja ja kolmannessa koottiin vinkkejä kaupungin parhaille paikoille. Lapset ja nuoret äänestivät läntisellä alueella saman suuntaisesti kuin aikuiset, mutta suhteellisesti hieman suosittumia heidän keskuudessaan olivat ulkoilmassa urheiluun ja peleihin liittyvät suunnitelmat, esimerkiksi airsoft-kenttä oli kouluissa eniten äänestetty suunnitelma. Kyseisen suunnitelman saamat äänet aikuisilta jäivät kuitenkin sen verran vähäisiksi, että se jäi toteutumatta.

Keskisessä suurpiirissä toteutettavaksi valittiin vain kaksi suunnitelmaa, toinen korkeamman kustannusarvion tekonurmikenttä ja toisena pienempi, koripallokentän rakentamisen kattava suunnitelma. Tekonurmikenttä oli suosittu sekä nuorten että aikuisten keskuudessa. Sen sijaan toiseksi eniten ääniä saanut kaupunkilaisten keidas Vallilan Konepajalle oli lähes yksinomaan aikuisten äänestyskohde, ja se jäi suuresta äänimäärästä huolimatta niukasti toteutumatta, koska määrärahat eivät riittäneet toiseen korkean kustannusarvion suunnitelmaan.

Pohjoisessa suurpiirissä asuu vähiten asukkaita ja siksi myös määräraha oli muita alueita pienempi. Toteutukseen eteni kolme pienekköä suunnitelmaa. Lapset ja nuoret äänestivät innokkaimmin trampoliineja yleisiin puistoihin, lähes neljäsosa heidän äänistään kohdistui tälle suunnitelmalle. Toiseksi äänestetyin kohde kouluissa oli Kesätöitä ja apua kesäaskareisiin -suunnitelma, joka oli myös aikuisten keskuudessa suosituin. Edellisten lisäksi kolmantena toteutukseen eteni Liikuteltava esiintymiskatos ja tekniikka. Muraali Oulunkylän jäähallin seinälle sai lapsilta ja nuorilta kolmanneksi eniten ääniä, mutta aikuiset eivät äänestäneet sitä yhtä paljon, joten äänimäärä ei riittänyt toteutukseen. Aikuiset äänestivät toiseksi eniten karavaanipolkupyöriä päiväkoteihin. Kyseinen suunnitelma sai kuitenkin vain vähän ääniä lapsilta ja nuorilta, joten se ei myöskään edennyt äänestyksessä.

Koillis-Helsingissä toteutukseen eteni kuusi suunnitelmaa. Lasten ja nuorten antamat äänet poikkiesivat jonkin verran aikuisten antamista äänistä. Lapsille ja nuorille mieluisin suunnitelma oli 3D-tulostimien hankinta kirjastoihin, aikuiset puolestaan äänestivät erityisesti liikuntaa ja hyvinvointia tukevia palveluja ikäihmisille. Seuraavaksi eniten aikuiset kannattivat Pihlajamäen nuorisopuiston kehittämistä ja nuoret puolestaan musiikin luokan muuttamista soittotilaksi. Edellisten lisäksi kaksi muuta valittua suunnitelmaa olivat Pukinmäen aseman sisäänkäynnin ehostaminen ja onkilaiturien hankkiminen.

Kaksi suunnitelmaa sai suuren äänivyöryn kaakkoisessa suurpiirissä. Herttoniemen liikuntapuisto sai runsaasti ääniä sekä aikuisilta että lapsilta ja nuorilta, mutta kyseinen suunnitelma jäi toteutumatta. Aino Acktén huvilan kunnostus selvitys sai yhteenlaskettuja ääniä niukasti enemmän, eikä liikuntapuisto siten mahtunut enää suurpiirin määrärahaan. Huvila kiinnosti pääasiassa aikuisia äänestäjiä. Samoin kolmanneksi eniten ääniä saanut ja toteutukseen etenevä Vartiosaaren aurinkosähkölautta. Kolmantena toteutukseen eteni Penkkejä ja roskiksia kävelyreiteille Roihuvuoreen, Herttoniemeen ja Laajasaloon. Äänimäärän perusteella koululaisten toiveissa oli kuntosali nuorille Herttoniemeen, mutta se ei saanut riittävää kannatusta muilta äänestäjiltä. Pohjoisen suurpiirin ohella väestömäärän mukaan kohdistettu budjetti oli muita suurpiirejä pienempi myös Kaakkois-Helsingissä. Alueelta toteutukseen etenivät edellä mainitut kolme suunnitelmaa.

Itäisessä suurpiirissä ja Östersundomissa valituksi tuli seitsemän suunnitelmaa, kaksi korkeamman ja viisi matalamman kustannusarvion suunnitelmaa. Sekä nuoremmat että vanhemmat äänestäjät kannattivat eniten Lisää siisteyttä Itä-Helsinkiin -suunnitelmaa. Myös aikuiset äänestivät ahkerasti suunnitelmia, joissa olivat kohderyhmänä nuoret. Idän nuorisotilat ja Koululaisten toiveita Itä-Helsingin leikkipuistoihin -suunnitelmat saivat paljon ääniä. Muut itäisessä Helsingissä toteutukseen edenneet suunnitelmat käsitelivät ulkoilu- ja luontoalueita.

Nuorempien ja vanhempien ikäryhmien välillä ei ollut mainittavia eroja äänestyksen kohteissa koko Helsinkiä koskevien suunnitelmien äänestämisessä. Kaikki kannattivat tasaisesti lisää puita, penkkejä ja roskiksia Helsinkiin. Huomattavan monessa toteutukseen äänestetyssä suunnitelmassa käsiteltiin tehokkaampaa roskien keruuta. Koko Helsinkiä koskevat toteutukseen edenneet suunnitelmat olivat suurpiirien suunnitelmia laajempia ja käsitelivät usein keinoja ympäristötilan parantamiseksi.

Suunnitelmat eivät näytä jakautuvan selvästi vain nuorten tai vain aikuisten kannattamiin suunnitelmiin ja pääsääntöisesti hyvin näyttäisivätkin menestyneen sellaiset suun-

nitelmat, joilla oli kannatusta molemmissa ryhmissä. Poikkeuksia tästä olivat erityisesti koululaisten suosimat trampoliinit Pohjois-Helsingissä ja 3D-tulostimien hankinta kirjastoihin koillisessa Helsingissä sekä toisaalta pääasiassa aikuisten suosima selvitys Aino Actén huvilan kunnostuksesta ja aurinkosähkölautta kaakkoisessa Helsingissä.

Kaupunginkanslian osallistuvan budjetoinnin asiantuntijat paikansivat kartalle suurpiireissä äänestyksessä olleet 231 suunnitelmaa. Koko Helsinkiä koskevat suunnitelmat liittyivät esimerkiksi sellaisiin toimintatapojen ideointeihin ja muihin avauksiin, jotka eivät kohdentuneet millekään tietylle alueelle. Tästä syystä niitä ei myöskään viety kartalle. Jo suunnitelmien valmisteluvaiheessa kaikki alueelliset tai paikalliset ehdotukset siirrettiin osaksi suurpiirien suunnitelmia.

Karttaan (kuvio 4) on merkitty äänestyksessä olleet suurpiirien suunnitelmat seuraavasti: oranssein pistein useampia kaupunginosia tai koko suurpiiriä koskevat suunnitelmat ja sinisin pistein vain yhtä paikkaa tai kaupunginosaa koskevat paikalliset suunnitelmat. Jälkimmäisten yhteydessä on hyvä mainita, että hyvin monet paikallisetkin hankkeet hyödyttävät useampia asukkaita kuin vain niiden välittömässä läheisyydessä asuvia. Sijainnin merkitystä voidaan siten pohtia sekä kunkin hankkeen konkreettisesta paikasta että sen käyttäjien näkökulmasta lähtien. Esimerkiksi jonkin tietyn lajin harrastajat tai luontokokemuksia hakevat saattavat matkustaa kauempaakin kohteeseen, joka tarjoaa mahdollisuuksia vapaa-ajalle. Tästä esimerkkinä on Uutela sellaisena ulkoilualueena, jonne tullaan myös muualta Helsingistä. Toinen esimerkki paikallisesta ja eri tavalla alueen asukkaita ja kaikkia helsinkiläisiä hyödyttävästä suunnitelmasta on Vartiosaaren sähkölautta. Se on Vartiosaaren virkistyskäytön avaamista ja saavutettavuutta innovatiivisesti lähestyvä idea. Suunnitelmien sijainteja kuvaavaan karttaan on lisäksi merkitty neliöinä 33 suurpiirien suunnitelmaa, jotka äänestyksessä etenivät toteutukseen. Näistä useat sijoituivat ranta-alueille sekä juna- että metrolinjojen varrelle.

Alueellisesti tarkasteltuna äänestyksessä olleet suunnitelmat jakautuivat laajasti kaupungin alueelle, joskaan aivan kaikissa kaupunginosissa ei ollut ”omaa” suunnitelmaa. Sitä, missä määrin sillä on saattanut olla vaikutusta äänestysaktiivisuuteen, ei ole mahdollista arvioida pelkän äänestyksen perusteella ja edellä kuvatuista suunnitelmien laajemmalle ulottuvasta hyödynnettävyydestä johtuen. Näistä syistä suunnitelmien sijaintia, niiden vaikuttavuutta sekä suunnitelmien kohderyhmien yhteyksiä olisi jatkossa kiinnostavaa tarkastella lähemmin.

Kuvio 4. Suurpiirien suunnitelmat kartalla

© Helsingin kaupunkiympäristön toimiala/Kaupunkimittauspalvelut (suurpiirijako)
 © Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan kaupungit sekä HSY 2019 (postinumeroalueet)
 © Helsingin seudun seutukartta 2019
 © Helsingin kaupunki, osallisuus ja neuvonta (hankesuunnitelmien paikannus)

3.3 Äänet aihepiireittäin

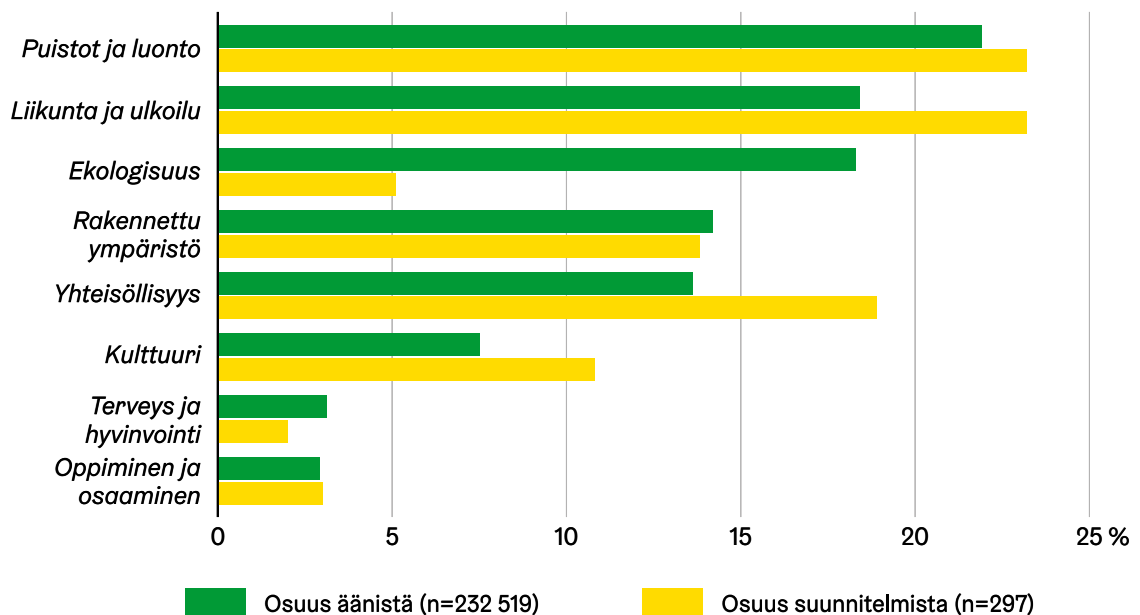
Kaupunki oli jakanut suunnitelmat ennen äänestystä kahdeksaan aihepiiriin, jotta asukkaat saattoivat helpommin löytää itselleen kiinnostavia suunnitelmia omastadi.hel.fi-palvelusta. Suunnitelmien luokitteluun oli kaupunginkansliassa käytetty aineistolähtöistä laadullista analyysia ja samoja kriteerejä kuin osallistuvan budjetoinnin ehdotusvaiheessa jätettyjen ehdotusten luokitteluun. Suunnitelmat oli luokiteltu niissä useimmin esiintyvien teemojen mukaan. Tavoitteena oli ollut laatia aihepiireistä niin yleiset, että ne kattoivat kaikki suunnitelmat. Samalla aihepiirien tuli olla riittävän kuvaavat, jotta kaupunkilaisten oli mahdollista saada nopeasti käsitys niiden sisällöistä. Aihepiirejä ei myöskään saanut olla liikaa, jotta niiden käsittely olisi nopeaa ja selkeää. Seuraavassa tarkastellaan, miten annetut äänet jakautuivat näihin äänestysaineistoon sisältyviin, ennen äänestystä laadittuihin aihepiireihin.

Puistoihin ja luontoon liittyvät suunnitelmat saivat eniten ääniä, yhteensä 22 prosenttia kaikista äänistä (kuvio 5). Myös liikuntaan ja ulkoiluun sekä ekologisuuteen liittyvät aiheet olivat suosittuja. Ekologisuus-aihepiiriin kuuluu roskien lajitteluun, kierrätykseen, ilmastomuutoksen hillitsemiseen sekä ekologisten elämäntavan edistämiseen liittyviä suunnitelmia. Vähiten ääniä saivat oppimisen ja osaamisen sekä terveyden ja hyvinvoinnin aihepiirit. Kyseisten aihepiirien pieniä äänimääriä selittää ainakin se, että niihin kuuluvia suunnitelmia oli vähän, eikä niitä ollut mahdollista äänestää läheskään kaikissa suurpiireissä. Suosituimpien aihepiirien suunnitelmia sen sijaan oli lähes kaikilla alueilla.

Poikkeuksen edellisestä havainnosta muodostaa ekologisuus-aihepiiri. Ekologisuuteen luokiteltuja suunnitelmia oli äänestettävissä lähinnä vain koko Helsingin alueella – kaakoisessa ja eteläisessä suurpiirissä oli yksi ekologisuus-aihepiiriin luokiteltu suunnitelma kummassakin, mutta muissa suurpiireissä ei yhtään. Se oli kuitenkin kolmanneksi suosituin aihepiiri ja keräsi 18,3 prosenttia annetuista äänistä.

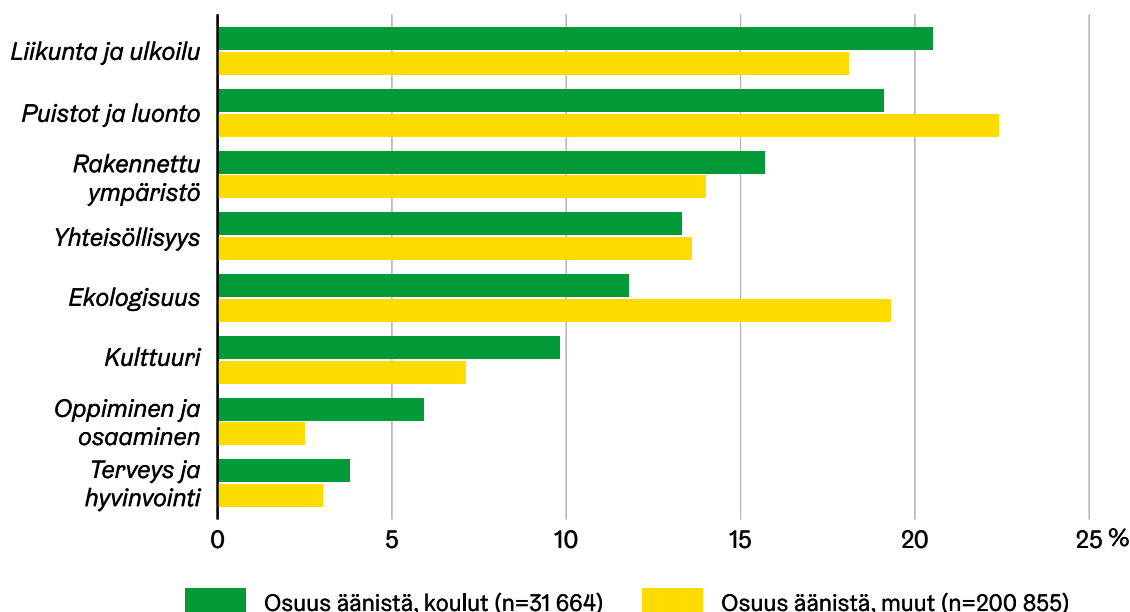
Toiseen suuntaan poikkeava aihepiiri on yhteisöllisyys. Vaikka yhteisöllisyyteen liittyviä suunnitelmia oli paljon – lukumäärällisesti niitä oli kolmanneksi eniten – sen alle luokitellut suunnitelmat saivat vähemmän ääniä kuin rakennetun ympäristön ja ekologisuu-
den -aihepiirit, joiden alle luokiteltuja suunnitelmia oli vähemmän. Toisaalta myös kulttuuriin sekä liikuntaan ja ulkoiluun liittyviä suunnitelmia äänestettiin hieman vähemmän kuin niiden lukumäärästä voisi päätellä.

Kuvio 5. Kaikki äänet aihepiireittäin ja suunnitelmien lukumäärä

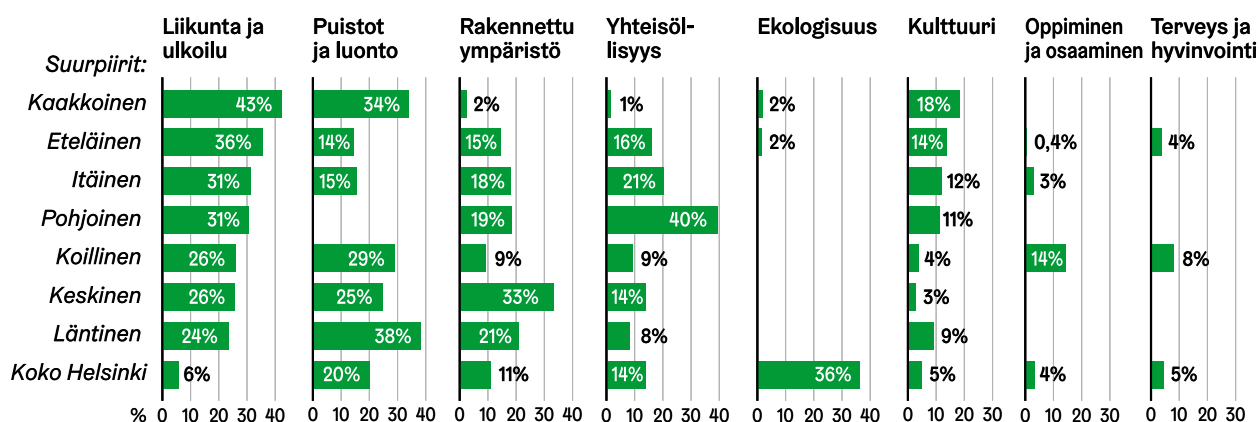
Lasten ja nuorten äänestäminen painottui samoin kuin aikuisväestöllä eli liikunta ja ulkoilu- sekä puistot ja luonto -aiheisiin (kuvio 6). Lähes 40 prosenttia lasten ja nuorten äänistä annettiin näille aihepiireille. Myös rakennettuun ympäristöön, yhteisöllisyyteen ja ekologisuu-
teen liittyvät suunnitelmat keräsivät paljon ääniä. Ekologisuus ei kuitenkaan ollut nuorimmissa ikäryhmissä yhtä suosittu aihe kuin vanhemmissa ikäryhmissä.

Kuvio 6. Äännet aihepiireittäin, lasten ja nuorten kouluissa antamat äänet sekä muiden antamat äänet

Kuvio 7 osoittaa eri aihepiireihin luokiteltujen suunnitelmien kannatuksen suurpiireittäin. Alueittaisessa tarkastelussa poikkeuksen muodostaa pohjoinen suurpiiri: puistot ja luonto -aiheista ei oltu työstetty yhtäkään suunnitelmaa äänestykseen. Muissa suurpiireissä kyseiseen aihepiiriin luokiteltuja suunnitelmia oli valmisteltu runsaasti ja niitä myös äänestettiin paljon (aihepiirien ääni- ja lukumäärät sekä suurpiireissä että koko Helsingissä on kuvattu liitteessä 3). Pohjoisella alueella yhteisöllisyys oli suosituin aihepiiri sekä suunnitelma- että äänimäärällä mitattuna. Yli kolmannes suunnitelmista kuului kyseiseen aihepiiriin, ja se keräsi 40 prosenttia äänistä. Jonkin verran näihin eroavaisuuksiin voi vaikuttaa se, että pohjoisessa suurpiirissä on vähiten asukkaita ja siten myös työstettyjä suunnitelmia oli muita alueita vähemmän.

Kuvio 7. Suurpiirien ja koko Helsingin suunnitelmille annetut äänet aihepiireittäin

Kaakkoisessa suurpiirissä huomattavan suuri osuus äänistä, lähes 80 prosenttia, annettiin puistot ja luonto sekä liikunta- ja ulkoilu -aihepiirien suunnitelmille. Näihin kahteen aihepiiriin kuuluvia suunnitelmia myös oli paljon, 75 prosenttia kaikista alueen suunnitelmista. Tästä syystä aihepiirittäisiä äänimääriä tulee verrata suunnitelmien lukumääriin ja siihen minkä aihealueiden suunnitelmia ylipäättään oli mahdollista äänestää kullakin alueella.

Toteutukseen edenneistä suunnitelmista puolet oli liikuntaan ja ulkoiluun sekä puistoihin ja luontoon liittyviä suunnitelmia, yhteensä 22 suunnitelmaa. Kustannusarvioiden mukaan niihin myös käytetään hieman yli puolet osallistuvan budjetoinnin koko määrärahasta. Mahdollisia syitä näiden aihepiirien suosiolle voivat olla, että niihin liittyviä ehdotuksia on ollut muita aiheita helpompi laatia konkreettisiksi hankkeiksi ja myös viestiä niistä. Jatkossa olisi hyödyllistä tarkastella, voisiko äänestystulos viitata siihen, että kaupungin viheralueiden kehittämiseen ja liikuntamahdollisuuksien parantamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota yleisemminkin vai tukivatko osallistuvan budjetoinnin toteutustavat jotenkin näitä kahta aihetta. Muista aiheista toteutukseen eteni rakennetun ympäristön aihepiiristä kuusi suunnitelmaa, yhteisöllisyydestä ja ekologisuudesta molemmista viisi. Kulttuuri-aihepiiristä toteutettavaksi äänestettiin kolme, oppiminen ja osaaaminen -aihepiiristä kaksi ja terveys ja hyvinvointi -aihepiiristä yksi suunnitelma.

Äänestyksen toteutustapaan liittyvänä tekijänä äänestystuloksen reaaliaikainen näkyminen on myös voinut vaikuttaa ainakin joidenkin suunnitelmien kohdalla niiden äänestämiseen. Lisäksi suunnitelmien kustannusarviot ovat voineet vaikuttaa valintoihin ja tässä luvussa käsiteltyjen aihepiirien äänestämisen yleisyyteen.

Luokittelemalla suunnitelmia edellä kuvatulla tavalla voidaan kuitenkin saada näkökulmaa äänestystulokseen. Tehty luokittelu vaikuttaa toki jossakin määrin tulkintaan ja osassa suunnitelmia on elementtejä useammista aiheista, joten tässä käsitelty aihepiiritäinen tarkastelu antaa suuntaa niistä aiheista, joihin oli valmisteluvaiheessa tullut eniten ehdotuksia työstettäväksi ja joista toisaalta oli sitten voitu äänestää.

4 Äänestysaktiivisuus

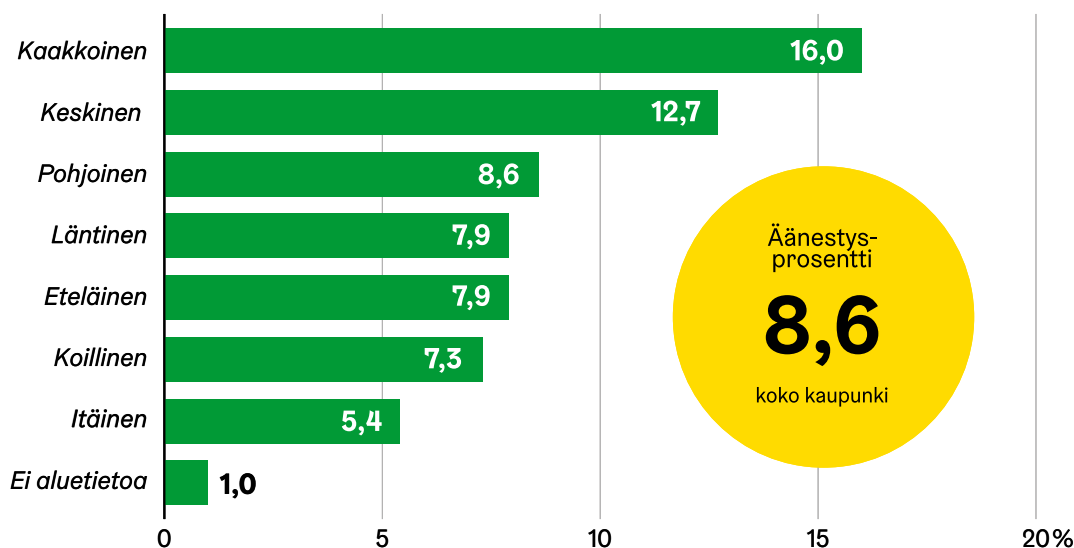
4.1 Äänestysaktiivisuus Helsingissä ja suurpiireissä

Edellisessä luvussa kuvattiin äänestyksen tuloksia äänestyskohteiden ja niiden saamien äänimäärien kautta. Tässä luvussa puolestaan tarkastellaan, ketkä näitä ääniä antoivat ja minkälaisia alueellisia ja ikäryhmittäisiä eroja on havaittavissa äänestysaktiivisuudessa.

Osallistuvan budjetoinnin äänestykseen osallistui yhteensä 49 705 helsinkiläistä ja äänestysprosentti oli 8,6. Naiset äänestivät miehiä aktiivisemmin. Suomi.fi-tunnistuksella verkossa ja henkilökortilla palvelupisteissä äänestäneiden 20 vuotta täyttäneiden naisten äänestysprosentti 8,8 oli 2,6 prosenttiyksikköä korkeampi kuin miesten 6,2. Naiset olivat kaikissa suurpiireissä miehiä aktiivisempia (liite 4).

Äänestäminen oli aktiivisinta kaakkoisessa suurpiirissä, jossa äänestysprosentti oli peräti 16 (kuvio 8). Keskisessä suurpiirissä äänestettiin myös vilkkaasti (äänestysprosentti 12,7). Häntäpäähän äänestysaktiivisuudessa jäi itäinen suurpiiri (äänestysprosentti 5,4). Vaikka itäisessä suurpiirissä ei tavoitettu äänestäjiä samassa määrin kuin muualla, ehdotusten ja suunnitelmien suuri määrä kertoo, että siellä osallistuttiin aktiivisesti osallistuvan budjetoinnin aiemmissa vaiheissa.

Kuvio 8. Äänestysprosentti suurpiireittäin

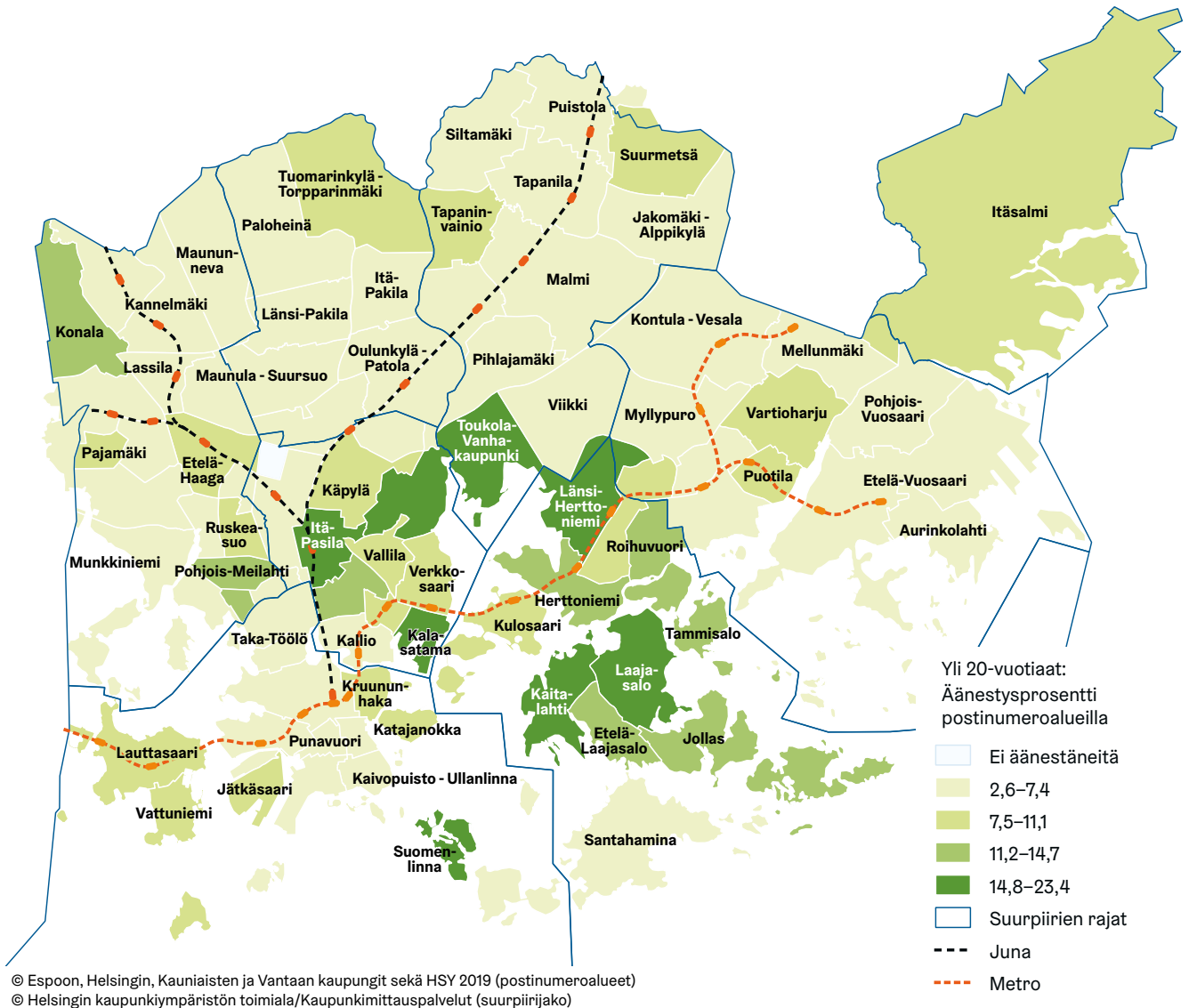
4.2 Äänestysaktiivisuus postinumeroalueilla

Osallistuvassa budjetoinnissa äänesti 39 908 yli 20-vuotiasta, joiden asuinpostinumero oli Helsingissä. Pääosa alle 20-vuotiaista äänesti kouluissa kirjautumalla Wilma-järjestelmään, josta asuinalue tieto ei siirry omastadi.hel.fi-palveluun. Postinumeroalueittaisessa tarkastelussa eivät sen vuoksi ole mukana Wilmassa tunnistautuneet koululaiset ja lukiolaiset (9 290 henkilöä). Kouluissa äänestäneiden mukaan ottaminen postinumeroalueittaiseen kokonaistarkasteluun olisi johtanut korkeisiin äänestysprosentteihin osan kouluista postinumeroalueilla, mutta se ei olisi kuitenkaan välttämättä kertonut kyseisten postinumeroalueiden asukkaiden aktiivisuudesta.

Jotta tarkastelu voitiin kohdistaa selkeästi vain aikuisväestöön, mukana eivät myöskään ole muut alle 20-vuotiaat (361 henkilöä).

Äänestyskässä aktiivisimmat postinumeroalueet paikantuvat pääosin keskiseen ja kaakkoiseen Helsinkiin (kuvio 9). Itä-Pasila, Toukola-Vanhakaupunki, Kalasatama, Länsi-Herttoniemi, Kaitalahti (Kruunuvuorenranta) ja Laajasalo olivat erityisen aktiivisia. Myös Konalassa läntisellä ja Suomenlinnassa eteläisellä suurpiirillä äänestettiin vilkkaasti. Idässä Östersundom erottuu muita itäisen suurpiirin postinumeroalueita aktiivisempaan. Kaikki postinumeroalueet ja niiden äänestysprosentit on listattu liitteessä 5.

Kuvio 9. Äänestysaktiivisuus postinumeroalueilla, yli 20-vuotiaat

Väestön ennakkotieto, 20 vuotta täyttäneet postinumeroalueilla 30.9.2019. Lähde: Tilastokeskus. Alueellisissa väestöluvuissa eivät ole mukana koordinaatton laitospöestö, ulkomailla tilapäisesti asuvat Suomen kansalaiset tai henkilöt, joiden sijaintitietoa kunnassa ei tiedetä. Tästä syystä postinumeroalueiden summa poikkeaa virallisesta alueittaisesta väkiluvusta.

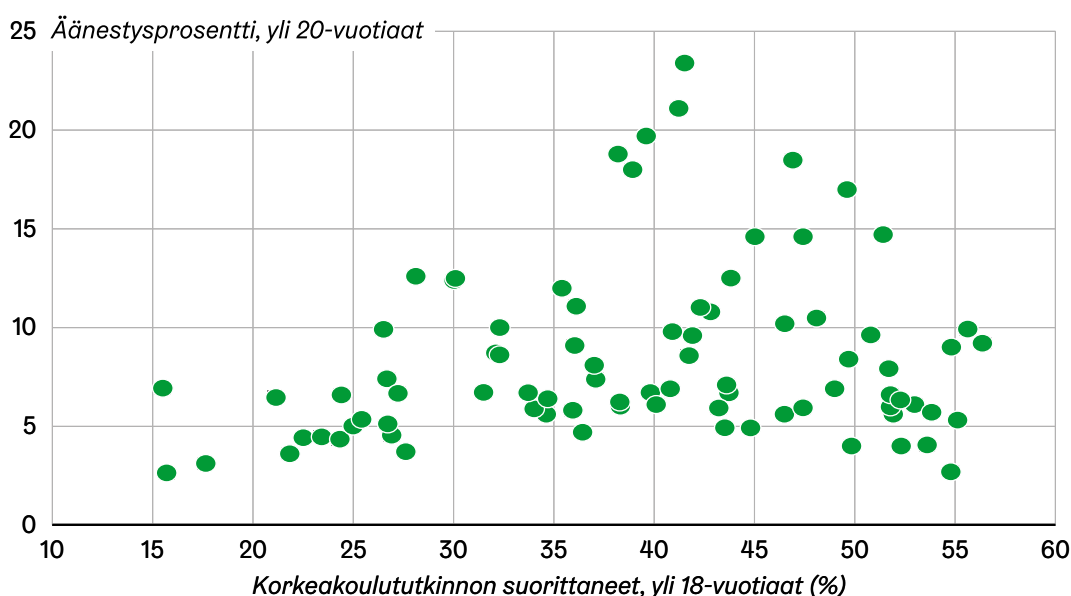
Aiemmissa tutkimuksissa on havaittu, että eduskunta- ja kunnallisvaaleissa äänestysaktiivisuus on yhteydessä alueen sosioekonomiseen rakenteeseen (esim. Niemi ym. 2019; Keskinen ym. 2017) ja siksi tässä tarkastellaan äänestysaktiivisuuden yhteyttä alueen koulutus- ja tulotason osallistuvassa budjetoinnissa.

Äänestäneiden tulotasoa tai koulutustaustaa ei tiedetä, joten tarkastelu tehtiin vertaamalla postinumeroalueen kaikkien talouksien mediaanituloja ja kaikkien korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuuksia alueen äänestysprosenttiin. Postinumeroalueittaiset koulutus- ja tulotasotiedot saatiin Tilastokeskuksen Paavo-tietokannasta ja ne koskevat 18 vuotta täyttäneitä väestöä.

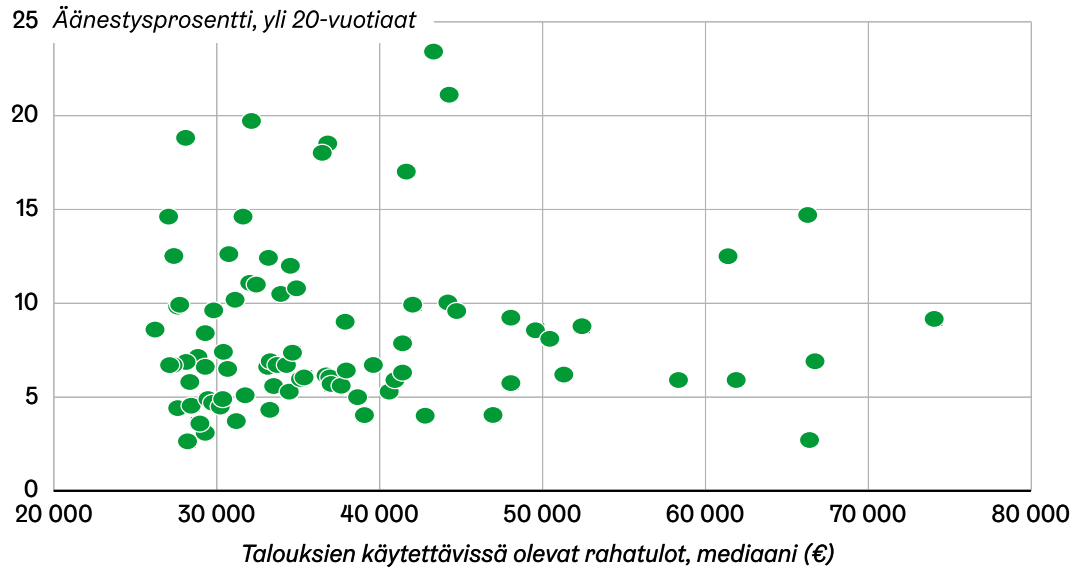
Tarkastelun perusteella näyttää siltä, että Helsingin osallistuvassa budjetoinnissa äänestysaktiivisuus ei ole yhtä voimakkaasti yhteydessä alueen koulutus- ja tulotasoon kuin varsinaisissa vaaleissa. Vaikka tulo- ja koulutustaustan yhteys äänestysaktiivisuuteen ei ole suoraviivainen, alueen koulutusrakenteen ja äänestysprosentin välillä näyttäisi olevan pieni yhteys niin, että niillä postinumeroalueilla, joilla korkeakoulutettujen osuus on pienempi, äänestysprosentti näyttää jääneen muita alueita matalammaksi (kuvio 10). Korkeammin koulutetuilla alueilla yhteys ei näy yhtä selvänä. Korkeimmiksi äänestysprosentit nousivat postinumeroalueilla, joilla noin 40 prosenttia 18 vuotta täytäneistä oli suorittanut korkeakoulututkinnon. Alueilla, joilla korkeasti kouluttautuneiden osuus oli suurin, ei yletty vastaaviin äänestysprosentteihin. Myöskään tulotasoa tarkasteltaessa yhteys ei ole lineaarinen (kuvio 11).

Koska osallistuvassa budjetoinnissa postinumeroalueiden äänestysprosentit ovat varsin pieniä, tuloksiin on kuitenkin syytä suhtautua kriittisesti. Äänestysprosenttien jäädessä suhteellisen pieniksi alueen keskimääräinen tulotaso tai korkeakoulutettujen osuus ei anna hyvää kuvaa siitä, ketkä alueilla lopulta äänestivät. Vaikka yksittäisen äänestäjän tulo- ja koulutustaso ei ole tiedossa, tarkastelun perusteella vaikuttaisi kuitenkin siltä, että äänestysaktiivisuuteen osallistuvassa budjetoinnissa ovat saattaneet vaikuttaa myös muut paikalliset tekijät, joita ei käytössä olevien aineistojen perusteella ole mahdollista selvittää tarkemmin.

Kuvio 10. Korkeasti koulutettujen osuus ja aikuisten äänestysaktiivisuus Helsingissä postinumeroalueittain (yksi piste kuvaa yhtä postinumeroaluetta)

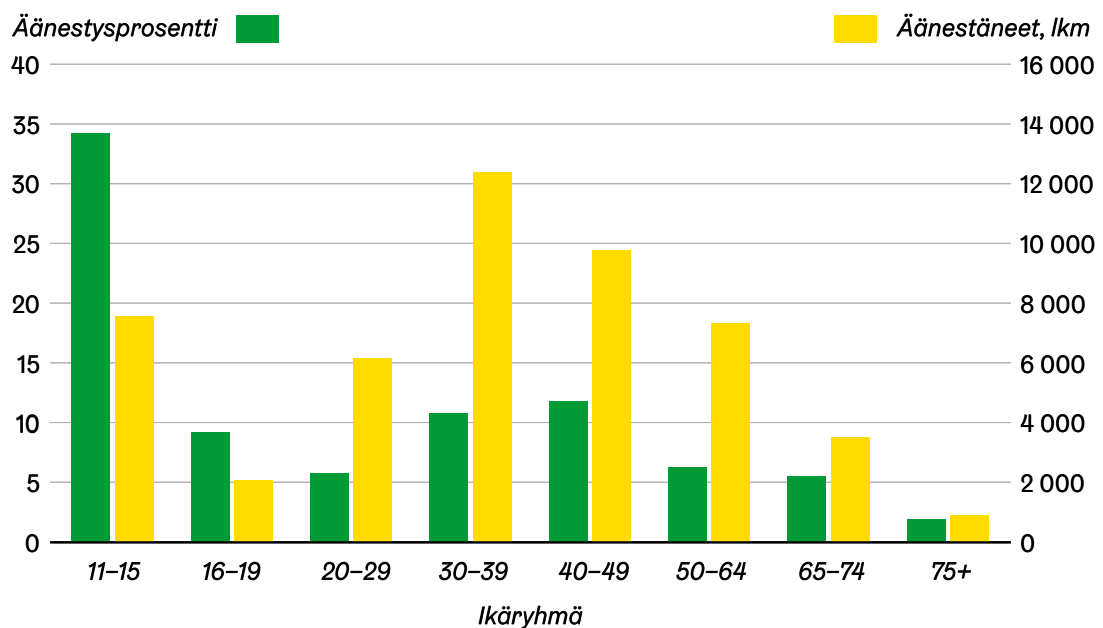
Kuvio 11. Tulotaso ja aikuisten äänestysaktiivisuus Helsingissä postinumeroalueilla (yksi piste kuvaa yhtä postinumeroaluetta)

4.3 Äänestysaktiivisuus ikäryhmittäin

Ikä vaikutti äänestysaktiivisuuteen. Aktiivisimmin äänestettiin nuorimmassa ikäryhmässä (11–15-vuotiaat) sekä aikuisten ikäryhmissä 30–39 ja 40–49-vuotiaat (kuvio 12). Heidän osuutensa kaikista äänestäneistä oli suurempi kuin mainittujen ikäryhmien osuus koko äänioikeutetusta väestöstä. Vähiten aktiivisesti äänestettiin nuorten aikuisten (20–29-vuotiaat) ja eläkeikäisten ikäryhmissä (yli 65-vuotiaat ja sitä vanhemmat ikäryhmät). Näissä ryhmissä äänestysprosentti jäi alle kuuteen. Lukumäärällisesti eniten äänestäjiä oli ikäryhmässä 30–39-vuotiaat.

Kuvio 12. Äänestysprosentti ja äänestäneiden lukumäärä ikäryhmittäin

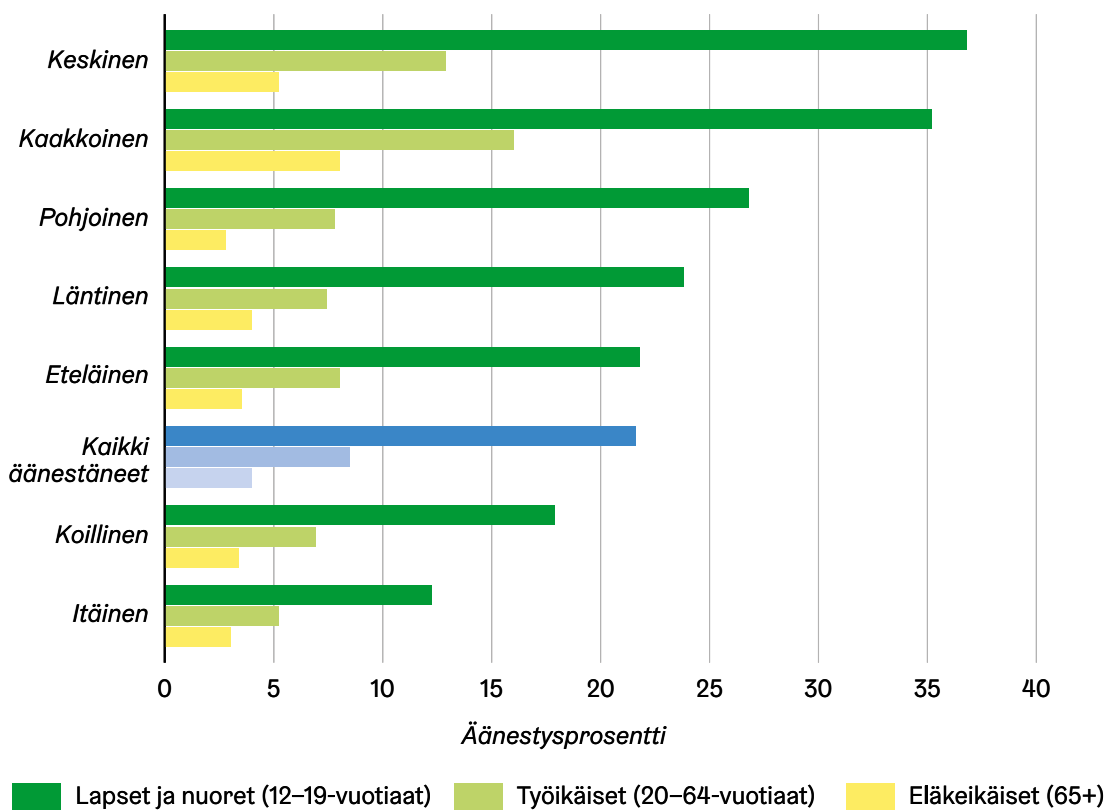
Kaikissa suurpiireissä lapset ja nuoret olivat aktiivisimpia äänestäjiä (liite 4). Erityisesti peruskouluikäiset (11–15-vuotiaat) äänestivät ahkerasti ja heidän äänestysprosenttinsa oli 34,2. Kaakkoisella suurpiirillä joka toinen peruskouluikäinen äänesti, äänestysprosentti oli peräti 52,0. Keskisen ja pohjoisen suurpiireissäkin se oli molemmissa noin 45,0. Nuorimman ikäryhmän innokkuutta äänestää näillä alueilla voi selittää heitä hyödyttävien suosittujen suunnitelmien äänestysmahdollisuus: esimerkiksi keskisellä suurpiirillä tekonurmikenttä Arabian peruskoulun viereiselle hiekkakentälle ja kaakkoisella suurpiirillä Herttoniemen liikuntapuisto -suunnitelmat. Kokonaan nuorimman ikäryhmän huomattava äänestysaktiivisuus ei kuitenkaan selity vain sopivilla suunnitelmilla, sillä myös muilla suurpiireillä oli suunnitelmia, joiden kohderyhmänä olivat erityisesti lapset ja nuoret. Äänestyksestä kertominen ja sen sisällyttäminen koulupäivän lomaan osaltaan selittää korkeaa aktiivisuutta. Hänille nuorimpien äänestäjien aktiivisuudessa jäi itäinen suurpiiri, jossa äänestysprosentti oli sekin suhteellisen korkea 22,3.

Toiseksi nuorimman ikäryhmän (16–19-vuotiaat) äänestysprosentti 9,2 oli peruskouluikäisiä matalampi. Keskisellä suurpiirillä nuoret äänestivät kuitenkin tätä aktiivisemmin, heidän äänestysprosenttinsa alueella oli 29,8. Yhteensä 12–19-vuotiaiden lasten ja nuorten äänestysprosentti oli 21,6 (kuvio 13). Kaikista osallistuvassa budjetoinnissa äänioikeutetuista tämän ikäisiä lapsia ja nuoria oli hieman alle kahdeksan prosenttia ja kaikista äänestäneistä heitä oli lähes 20 prosenttia.

Työikäisiä (20–64-vuotiaat) äänioikeutettuja helsinkiläisiä oli kaikista äänioikeutetuista noin 73 prosenttia ja kaikista äänestäjistä heitä oli noin 72 prosenttia. Kaikkien työikäisten yhteenlaskettu äänestysprosentti oli lapsiin ja nuoriin verrattuna matala, 8,5. Kaakkoisella ja keskisellä suurpiirillä olivat aktiivisimmat työikäiset äänestäjät (kaakkoisella 20–64-vuotiaiden äänestysprosentti oli 16,0 ja keskisellä 12,9). Aktiivisimmat ikäryhmät olivat 30–39- ja 40–49-vuotiaat. Näissä molemmissa ikäryhmissä äänestysprosentti oli yli kymmenen. Verrattain vähäiseksi sen sijaan jäi 20–29-vuotiaiden aktiivisuus kaikilla suurpiireillä (äänestysprosentti 5,8). Yhtenä selittävänä tekijänä voi olla, että kyseisessä ikävaiheessa muutetaan paljon, eikä välttämättä ole ehditty kiinnittyä uuteen asuinpaikkaan kovin tiiviisti. Lisäksi elämäntyyleissä ja tiedon kuluttamisen tavoissa voi olla sellaista eroa, joka vaikuttaa eri ikäryhmien kiinnostukseen osallistuvassa budjetoinnissa.

Vähiten innokkaita äänestäjiä olivat yli 75-vuotiaat; heidän äänestysprosenttinsa jäi alle kahteen. Jos tarkastellaan kaikkia yli 65-vuotiaita, äänestysprosentti oli 4,0. Eniten eläkeikäiset äänestivät kaakkoisella suurpiirillä (äänestysprosentti 8,0) ja vähiten pohjoisella (äänestysprosentti 2,8). Noin viidesosa äänioikeutetuista oli yli 65-vuotiaita, mutta heidän osuutensa äänestäneistä jäi noin yhdeksään prosenttiin. Vanhemmissa ikäryhmissä erityisesti palvelupisteiden saavutettavuuteen ja digiosaamiseen liittyvät haasteet voivat vaikuttaa aktiivisuutta vähentävästi.

Kuvio 13. Äänestysprosentti ikäryhmittäin ja suurpiireittäin

5 Äänestyksen toteutuminen yhdenvertaisuusnäkökulmasta

”Osallistuvan budjetoinnin tavoitteena on vahvistaa kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksia, edistää yhdenvertaisuutta sekä lisätä ymmärrystä kunnan toiminnasta” – Osallistuvan budjetoinnin toteutusperiaatteet, liite Helsingin kaupunginhallituksen pöytäkirjaan 37/2018

Helsingin hallintosääntöön kirjattujen osallisuuden periaatteiden mukaisesti kaupunki-organisaation tulee tukea yksilöiden, yhteisöjen ja asiantuntijoiden osaamisen hyödyntämistä, omaehtoista toimintaa ja yhdenvertaisuutta. Osallistuva budjetointi tarjoaa keinoja edistää näitä tavoitteita. Siihen, miten hyvin tässä laajuudessa ensimmäistä kertaa järjestetty äänestys toteutui Helsingissä yhdenvertaisuuden näkökulmasta, saatiin äänestysaineistoista joitakin vastauksia, mutta myös useita kysymyksiä.

Tässä julkaisussa kuvattu äänestysaktiivisuuden tarkastelu avaa yhden näkökulman helsinkiläisten osallistumisesta osallistuvaan budjetointiin ja kuvaa, ketkä olivat aktiivisimpia äänestysvaiheessa. Ennen kuin suunnitelmat etenivät äänestykseen, oli kuitenkin jo tehty paljon töitä ideavaiheen ehdotusten muokkaamisessa varsinaisiksi toteuttamiskelpoisiksi suunnitelmiksi. Onkin tärkeää huomata, että Helsingin kaupungin osallistuva budjetointi on erittäin laaja kokonaisuus ja osallistuminen missä tahansa budjetoinnin vaiheessa on vaikuttavaa, ei vain suunnitelmista äänestäminen. Ehdotusten ja suunnitelmien laatimiseksi tehty valmisteleva työ on myös johtanut keskusteluihin Helsingin kaupungilla siitä, miten niitä ideoita ja suunnitelmia, jotka äänestyksessä eivät edenneet toteutusvaiheeseen, voitaisiin jatkossa hyödyntää muita reittejä pitkin.

Osallistumista muissa budjetoinnin vaiheissa ovat selvittäneet Helsingin yliopiston tutkijat analysoimalla Helsingin kaupungin lähettämän sähköisen palautekyselyn aineistoja (Rask ym. 2019). Kyselyyn vastasi 148 suunnitelmavaiheen yhteiskehittelytapahtumiin osallistunutta kaupunkilaista. Yli 60-vuotiaiden osuus vastaajista oli suuri, nuoria oli vastanneiden joukossa vähemmän. Kyselyn tulosten mukaan osallistuminen valmisteluvaiheissa lisäsi vastaajien kiinnostusta vaikuttaa päätöksentekoon, ja osallistuvaa budjetointia pidettiin tervetulleena osallistumisen ja vaikuttamisen keinona.

Osallistuvan budjetoinnin äänestysvaiheen osallistumisesta voidaan todeta, että äänestysaktiivisuus vaihteli ikäryhmittäin. Peruskoululaisten äänestysprosentti oli korkea ja yli 75-vuotiaiden matalin. Peruskoululaisten yleistä korkeaa äänestysaktiivisuutta selittää ainakin osaksi se, että osallisuuskasvatus on osa opetussuunnitelmaa ja osallistuva budjetointi oli mahdollista integroida osaksi opetusta. Näin ollen osassa kouluista oli päästy hyvinkin korkeaan äänestämisen tasoon.

Yksi keskeinen tekijä äänestysaktiivisuuden taustalla onkin voinut olla se, miten hyvin ja ymmärrettävästi tieto äänestyksestä on välittynyt eri ikäryhmille. Koulujen osallisuuskasvatus on tästä yksi osoitus. Muutoin kaupunki viesti osallistuvasta budjetoinnista aktiivisesti muun muassa sosiaalisen median kanavilla, kotitalouksiin jaetussa Helsingilehdessä, lehdistötiedottein, jakamalla julisteita ilmoitustauluille ja järjestämällä osallistuvaan budjetointiin liittyviä näyttelyitä, tapahtumia ja tilaisuuksia kaupungin palveluissa eri puolilla kaupunkia. Lisäksi aiheesta kirjoitettiin uutisia ja tiedotettiin järjestöjä sekä hyödynnettiin pysäkkimainontaa ja paikallisia tapahtumia. Laajasta tiedottamisesta huolimatta tieto ei ole välttämättä tavoittanut kaikkia ryhmiä, erityisesti iäkkäämpiä, aivan yhtä tehokkaasti. Tähän voi vaikuttaa myös se, että asia on kaupunkilaisille uusi, joten lyhyt uutinen tai mainosjuliste ei vielä riitä avaamaan sitä, mistä osallistuvassa budjetoinnissa on kysymys.

Toinen mahdollinen äänestysaktiivisuuteen vaikuttanut tekijä on voinut olla se, ketkä ovat kokeneet osallistuvan budjetoinnin ylipäättään mielekkäänä ja kiinnostavana vaikuttamisen muotona. Osallistuva budjetointi on yli vuoden kestävä prosessi, joten osallistuminen missä tahansa vaiheessa on aivan yhtä tärkeää – niin ideoinnissa, valmistelussa kuin äänestämisesäkin. Ajatuksena on, että kaikki voivat valita itselleen sopivimman tavan, eikä kaikkien tarvitse olla mukana kaikessa.

Jos kuitenkin tarkastellaan äänestysaineistoja, lukioissa äänestysaktiivisuus oli huomattavan vähäistä verrattuna peruskoululaisiin ja 20–29-vuotiaidenkin äänestysprosentti jäi muita työikäisiä matalammaksi. Väestön muuttoliikkeistä tiedetään, että nuorten aikuisten liikkuvuus on suurta. On mahdollista, että lyhyen asumisajan jälkeen oma asuinpaikka ei ole vielä kovin tuttu, eikä siihen ole kiinnitytty osallistumiseen kannustavalla tavalla. Myös nuorten elämäntyylit ja erilaiset mediankäyttötavat voivat vaikuttaa osallistumiseen, etenkin jos äänen antamista ei ole koettu riittävän vaivattomaksi.

Edelleen ikävaiheita tarkastelemalla 30–49-vuotiaiden korkea aktiivisuus voisi selittyä sillä, että monilla on kouluikäisiä lapsia ja tieto äänestyksestä on voinut tulla koulujen kautta koteihin ja aktivoinut myös perheen aikuisia. Heillä on siten voinut olla mahdollisuus toisaalta saada hyvin tietoa, ja toisaalta äänestyksessä olleet hankesuunnitelmat ovat voineet tarjota perheen näkökulmasta relevanttia sisältöä. Tätäkään oletusta ei ole kuitenkaan mahdollista ilman lisätutkimuksia todentaa.

Kolmas mahdollinen selittävä tekijä äänestysaktiivisuuden taustalla voi olla se, kenelle äänestäminen on ollut käytännössä helppoa ja mahdollista. Ehdotus- ja suunnitelmien valmisteluvaiheissa vanhemmat ikäluokat olivat edustettuna, mutta äänestysvaiheessa heidän osallistumisensa jäi vähäiseksi. Tähän voi olla monia syitä. Haasteena on voinut olla verkkoalustan käyttäminen tai liikkuminen palvelupisteeseen. Kaupungin palvelupisteissä äänesti prosentti äänestäneistä ja heistä suurin osa oli yli 65-vuotiaita, joten voisi olla tarpeen selvittää, koettiinko, että palvelujen saatavuus oli riittävä. On myös mahdollista, että tiedotus ei ole tavoittanut syystä tai toisesta vanhempia äänestäjiä – tai he eivät vain ole kokeneet osallistumista äänestykseen itselleen merkitykselliseksi. Syitä vanhempien ikäryhmien melko vähäiseen äänestysaktiivisuuteen olisikin hyvä selvittää seuraavaa kierrosta ajatellen.

Neljäntenä mahdollisena tekijänä äänestysaktiivisuuden ja äänimäärien eroja voivat selittää hankesuunnitelmien sisällöt ja niiden kustannusarviot. Suunnitelmien kohderyhmiä ja sisältöjä vielä tarkemmin tutkimalla voitaisiin saada lisää tietoa siitä, onko äänestyksessä ollut riittävän monipuolisesti hankkeita. Helsingin yliopiston tutkijat analysoivat väliarvioinnissaan suunnitelmien pohjana olevien ehdotusten kohderyhmiä ja heidän analyysinsä mukaan suurin osa ehdotuksista oli suunnattu kaikille kaupunkilaisille, seuraavaksi eniten ehdotuksia oli tehty lapsille ja nuorille, sen jälkeen harrastajille ja senioriväestölle (Rask ym. 2019). Voi olla myös mahdollista, että suunnitelmia äänestettiin sen mukaan, että niistä voisi olla hyötyä vaikkapa läheisille, ei välttämättä itselle, jolloin kiinnostava suunnitelma on löytynyt sitä kautta.

Viides sekä äänestysaktiivisuuteen että äänestystulokseen vaikuttava tekijä liittyynee mahdollisesti itse äänestämisen tapaan. Äänestyksen tuloksia tulkitessa on siis huomattava, että äänestyksen luonteeseen kuului se, että äänestäminen oli mahdollista vain kullekin alueelle määritellyn määrärahaan mahtuvista suunnitelmista. Voi siten olla, että jotkut suunnitelmat saivat ääniä, koska ne sattuivat sopimaan määrärahaan ja jokin muu suunnitelma, jonka äänestäjä olisi mieluummin valinnut, saattoi jäädä valitsematta. Toisaalta tämä mekanismi voidaan nähdä budjetointiin ylipäättään keskeisesti liittyvänä piirteenä – kaikkea haluttua ei voida toteuttaa, vaan tulee toimia budjetin sallimissa rajoissa. Valittu äänestämisen tapa oli valittu yhdenvertaisuuden näkökulmasta myös siksi, että näin myös pienemmän budjetin vähemmän ääniä saaneet voivat tulla valituiksi. Äänestyksen aikana äänestystilanne oli reaaliaikaisesti nähtävissä ja julkisuudessaakin käytiin

keskustelua, minkä verran se vaikutti tuloksiin yhdessä paikallisaktiivien aktivointitoimien kanssa. Tämä äänestysten piirre voi myös selittää joidenkin alueiden äänestysintoa – joskin äänestystavan vaikutuksia tulisi vielä tarkastella muissa tutkimuksissa.

Äänestysaktiivisuus vaihtelikin kaupunkilaisten iän lisäksi myös alueittain. Näkökulmaa alueelliseen osallistumiseen saadaan, jos tarkastellaan jätettyjen ehdotusten ja lopullisten kustannusarvioitujen suunnitelmien määriä. Kaakkoisella suurpiirillä tehtiin paljon ehdotuksia ja suunnitelmia ja myös äänestysprosentti oli korkea. Itäisessä suurpiirissä puolestaan jäätiiin äänestysaktiivisuudessa jälkeen muista, vaikka jätettyjen ehdotusten ja niistä laadittujen suunnitelmien määrä oli korkea.

Äänestysaktiivisuutta Helsingin osallistuvassa budjetoinnissa voidaan varovaisesti verrata valtiollisiin ja kuntavaaleihin. On kuitenkin tärkeää todeta, että OmaStadi ei ole lakiin perustuva äänestys, vaan se on yksi mahdollinen tapa toteuttaa päätöksentekoa osallistuvassa budjetoinnissa ja sen tarkoitus on tarjota kaupunkilaisille väylä osallistua oman naapurustonsa ja kaupunkinsa kehittämiseen. Osallistuva budjetointi poikkeaa valtiollisista ja kuntavaaleista myös siinä, että siinä äänestetään asukkaiden kanssa yhteiskehiteltyjen suunnitelmien etenemisestä toteutusvaiheeseen, ei henkilöehdokkaista luottamustehtäviin kuten varsinaisissa vaaleissa.

Yli 20-vuotiaiden naisten ja miesten äänestysaktiivisuuden ero 2,6 prosenttiyksikköä on osallistuvassa budjetoinnissa saman suuntainen kuin valtiollisissa ja kuntavaaleissa eli naiset äänestivät miehiä aktiivisemmin. Eduskuntavaaleissa 2019 Helsingissä naisten äänestysaktiivisuus oli 1,1 prosenttiyksikköä korkeampi kuin miesten (Niemi ym. 2019) ja kuntavaaleissa 2017 ero oli 4,1 prosenttiyksikköä (Keskinen ym. 2017). Alueittaiset erot äänestysaktiivisuudessa osallistuvassa budjetoinnissa eivät sen sijaan näyttäisi olevan yhteydessä alueen koulutus- ja tulotasoon yhtä vahvasti kuin esimerkiksi edellisissä eduskunta- tai kunnallisvaaleissa (ks. Niemi ym. 2019; Keskinen ym. 2017). On kuitenkin huomioitava, että osallistuvan budjetoinnin äänestysprosentit ovat matalia tämän kaltaisen vertailun tekemiseen ja liian suoraviivaisten johtopäätösten tekemistä tulee tästä syystä välttää.

Osallistuvassa budjetoinnissa äänestysaktiivisuuteen vaikuttavat tekijät voivatkin olla hyvin moninaisia, eikä ainoastaan äänestystiedoilla äänestämisen tai äänestämättä jättämisen syihin päästä syvemmin kiinni. Lisäksi äänestysaineistojen rajoitteena yhdenvertaisuuden arvioinnin näkökulmasta on se, että ne eivät mahdollista eri kieliryhmien tai vaikeasti tavoitettavien ryhmien osallistumisen tarkastelua äänestysvaiheessa. Aktiivisuuteen vaikuttavien tekijöiden tarkastelua tuleekin syventää jatkossa, jotta mahdollisia osallistumisen esteitä voidaan ylittää ja osallistuvan budjetoinnin toteutustapaa edelleen kokonaisuutena kehittää. Kaikkiaan äänestysaineistot osoittavat sen, että vaikuttaminen osallistuvan budjetoinnin äänestysvaiheessa kiinnosti ja tavoitti monet helsinkiläiset.

6 Yhteenveto

Osallistuva budjetointi on asukkaiden osallistumisväylä päätöksenteon valmisteluun ja tarjoaa suoran tavan vaikuttaa julkisten varojen käyttöön. Vaikka osallistuvaa budjetointia on toteutettu maailmalla jo 1980-luvun lopulta lähtien, Suomessa se alkoi yleistyä kansalaisosallistumisen muotona kaupungeissa ja kunnissa vasta 2010-luvulla. Osallistuva budjetointi perustuu kuntalakiin kunnan asukkaiden oikeudesta osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan (kuntalaki 410/2015, 5 luku 22 §). Osallistuvalla budjetoinnilla ei ole vain yhtä toteutustapaa, joten menetelmää voidaan soveltaa monin eri tavoin.

Helsingissä osallistuvan budjetoinnin ensimmäinen toteutuskierros oli yli vuoden kestävä prosessi, joka koostui ideointi-, hankesuunnitelmien valmistelu-, kustannusarvio-, äänestys-, päätöksenteko- ja toteutusvaiheista. Kaupunkilaiset voivat osallistua ja vaikuttaa kaikissa budjetoinnin vaiheissa. Tässä julkaisussa keskitytään tarkastelemaan budjetoinnin äänestysvaihetta, jonka perusteella päätetään, mitkä ehdotetuista hankesuunnitelmista etenevät toteutukseen.

Vuonna 2019 Helsingin kaupunki kohdisti 4,4 miljoonaa euroa asukkaiden ja kaupungin asiantuntijoiden yhdessä valmistelemien hankesuunnitelmien toteuttamiseen. Yksi viidesosa varoista jaettiin koko kaupungin hankkeisiin ja loput osoitettiin suurpiireihin asukasmäärien mukaisina osuuksina. Toteutettavat hankesuunnitelmat valittiin äänestyksellä, jossa äänensä saattoivat antaa kaikki tuona vuonna 12 vuotta täyttävät tai sitä vanhemmat helsinkiläiset. Tähän julkaisuun on koottu tiivis katsaus Helsingin ensimmäisen koko kaupunkia koskevan verkossa järjestetyn osallistuvan budjetoinnin äänestyksen tulokista sekä helsinkiläisten äänestysaktiivisuudesta.

Kaikkiaan äänestettävänä oli 297 hankesuunnitelmaa ja niistä toteutukseen eteni 44. Koko Helsinkiä koskevista suunnitelmista äänestettiin toteutettavaksi 11 ja suurpiireistä yhteensä 33. Jokainen äänestäjä saattoi valita useamman suunnitelman siten, että ne mahtuivat suurpiirille tai koko Helsingille osoitettuun määrärahaan. Yhteensä suunnitelmille annettiin 232 519 ääntä. Kaikkia ääniä kokonaisuutena tarkasteltaessa suosituimpia olivat puistoihin ja luontoon sekä liikuntaan ja ulkoiluun liittyvät suunnitelmat – kyseisiin aihepiireihin liittyviä suunnitelmia oli myös valmisteltu eniten äänestettäväksi. Ekologisuus nousi kolmanneksi suosituimmaksi aiheeksi, vaikka suunnitelmia oli aihepiiriin valmisteltu vähemmän. Ekologisuuteen kuului kierrätystä, ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja ekologisen elämäntavan edistämistä tukevia hankkeita.

Yhteensä 49 705 helsinkiläistä äänesti hankkeiden rahoituksesta omastadi.hel.fi-verkkopalvelussa lokakuussa 2019. Vaikuttaminen osallistuvan budjetoinnin äänestysvaiheessa kiinnosti monia ja koko kaupungin äänestysprosentti oli 8,6. Äänestykseen osallistumisessa oli kuitenkin alueellista vaihtelua, sillä kaakkoisessa ja keskisessä Helsingissä äänestettiin vilkkaammin kuin muissa osissa kaupunkia, molemmissa suurpiireissä useampi kuin joka kymmenes äänesti. Itäisessä Helsingissä äänestäminen oli maltillisinta. Naiset äänestivät miehiä aktiivisemmin kaikissa suurpiireissä.

Äänestysaktiivisuus myös vaihteli ikäryhmittäin: peruskouluikäisten äänestysprosentti oli korkein ja 75 vuotta täyttäneiden matalin. Kouluissa opetussuunnitelmaan kuuluu osallisuuskasvatus, joten moni oppilas osallistui äänestykseen omassa koulussaan. Kaakkoisessa Helsingissä joka toinen peruskouluikäinen antoi äänensä ja Keski- ja Pohjois-Helsingissäkin päästiin lähes vastaavaan aktiivisuuteen. Työikäiset (20–64-vuotiaat) ja eläkeikäiset (yli 65-vuotiaat) äänestivät aktiivisimmin kaakkoisessa Helsingissä. Nuoret aikuiset (20–29-vuotiaat) äänestivät muita työikäisiä vähemmän kaikissa suurpiireissä.

Äänestysaktiivisuuteen voivat vaikuttaa monet tekijät. Jatkossa voitaisiin esimerkiksi selvittää, miten hyvin osallistuvasta budjetoinnista ja sen tavoitteista on oltu tietoisia, miten kiinnostavaksi budjetointi on koettu osallistumisen tapana yleisemmin, mitä mahdol-

lisiä digiosaamiseen ja kaupungin palvelupisteiden saavutettavuuteen liittyviä haasteita mahdollisesti on sekä mitä itse äänestystapaan liittyviä seikkoja kaupunkilaisilla on tullut vastaan. Näitä mahdollisia äänestämisen taustalla vaikuttavia tekijöitä tulisikin selvittää jatkossa, jotta osallistuvan budjetoinnin toteutustapaa ja äänestystä voidaan edelleen kokonaisuutena kehittää. Aukkaiden osallistuminen budjetoinnin kaikissa vaiheissa on tärkeää, koska myös ne ehdotukset, jotka eivät äänestysvaiheessa etene toteutukseen asti, voivat myöhemmin vaikuttaa kaupungin muuhun kehittämistyöhön. Onkin tarpeen edelleen jatkaa keskustelua, miten niitä ideoita, joita äänestyksessä ei valita toteutettaviksi, voitaisiin jatkossa edistää myös muilla tavoilla ja siten saada kaupunkilaisten äänet vielä laajemmin kaupungin kehittämiseen mukaan.

Sammandrag

En medborgarbudget är invånarnas kanal för att delta i beredningen av beslut som erbjuder ett direkt sätt att inverka på hur de offentliga medlen används. Trots att medborgarbudgetering har funnits utomlands sedan slutet av 1980-talet, blev den mer allmän i Finland som en form av delaktighet i städer och kommuner först under 2010-talet. Medborgarbudgeten grundar sig på kommunallagen (410/2015, 5 kap. 22 §) och kommuninvånarnas rätt att delta i och påverka kommunens verksamhet. Det finns inte endast ett sätt för att genomföra en medborgarbudget, metoden kan alltså tillämpas på flera olika sätt.

Helsingfors första medborgarbudget var en process som varade i över ett år och som bestod av ett idé-, berednings-, kostnadskalkylerings-, röstnings-, besluts- och genomförandestadium. Stadsborna kan delta och påverka i budgeteringens alla skeden. I denna publikation granskas budgetens röstningsskede, enligt vilket man bestämmer vilka alternativa projektplaner som ska förverkligas.

Helsingfors stad riktade 4,4 miljoner euro 2019 för att förverkliga projektplaner, som förbereddes tillsammans med stadens invånare och experter. En femtedel av medlen delades mellan hela stadens projekt och resten fördelades mellan stordistriktet i enlighet med befolkningsmängden. De projektplaner som gick vidare valdes genom omröstning, där alla helsingforsare från 12 år uppåt fick rösta. I denna publikation ingår en kompakt granskning av resultaten och valdeltagandet i den första digitala omröstningen i en medborgarbudget som omfattade hela Helsingfors.

Totalt fanns det 297 projektplaner att rösta om och av dem gick 44 vidare. Elva planer som gällde hela Helsingfors och 33 planer i stordistriktet gick vidare i omröstningen. Varje deltagare kunde rösta på flera planer på så sätt att de rymdes inom ramarna för anslagen för stordistriktet eller hela Helsingfors. Planerna fick totalt 232 519 röster. Då man granskar alla röster som en helhet ser man att planer som gäller parker och natur samt motion och friluftsliv var populärast - för dessa teman hade det också beretts flest planer. På tredje plats kom ekologiska teman trots att färre planer bereddes kring detta. Denna kategori omfattade projekt som stödjer återvinning, bekämpning av klimatförändringen och som främjar en ekologisk livsstil.

I oktober 2019 röstade sammanlagt 49 705 helsingforsare om finansiering av projekt i webbtjänsten omastadi.hel.fi. Många lockades att delta i medborgarbudgetens omröstning och den slutliga valdeltagande var 8,6. Det förekom emellertid variationer i deltagandet mellan olika områden. I sydöstra och centrala stordistriktet röstades flitigare än i övriga Helsingfors - i båda stordistriktet översteg deltagandet 10 procent. I östra Helsingfors var deltagandet som minst aktivt. Kvinnorna röstade flitigare än männen på alla håll i staden.

Deltagandet varierade även i åldersgrupperna; skolelever röstade aktivast och deltagandet var lägst bland de som fyllt 75 år. Delaktighetsfostran ingår i läroplanen varför många elever passade på att rösta i skolan. Varannan i grundskoleåldern i sydöstra Helsingfors röstade och aktiviteten var nästan lika hög i centrala och norra Helsingfors. Personer i arbetsför ålder (20–64 år) och pensionärer (över 65 år) röstade flitigast i sydöstra Helsingfors. De unga vuxna (20–29-åringar) röstade minst av alla i arbetsför ålder i alla stordistriktet.

Många faktorer kan påverka deltagandet. I framtiden kunde man t.ex. reda ut hur medvetna folk har varit om medborgarbudgeteringen och dess målsättningar, hur intressant de ansett att deltagandet är i allmänhet, vilka eventuella utmaningar som finns i de digitala färdigheterna och tillgängligheten för stadens serviceställen samt vad stadsborna har stött på i samband med röstningssättet. Dessa bakgrundsfaktorer som eventuellt

påverkar röstningen borde man undersöka framöver så att sättet på vilket medborgarbudgeten genomförs kan vidareutvecklas. Det är viktigt att invånarna deltar i budgeteringens alla skeden eftersom också de planer som inte går vidare i omröstningen senare kan påverka det övriga utvecklingsarbetet i staden. Därför finns det behov av att fortsätta diskussionen om hur de idéer som inte gick vidare i omröstningen i fortsättningen kunde främjas på annat sätt, och på så vis få invånarnas röster hörda i större utsträckning när staden utvecklas.

Summary

Participatory budgeting is a way for the residents to participate in the decision-making on how to spend part of a public budget. Even though participatory budgeting has been carried out in other countries since the 1980s, in Finland it started developing into a popular form of citizen participation in cities and municipalities only in the 2010s. The participatory budgeting is based on the Local Government Act, which provides the residents with rights and opportunities to participate and exert influence (Local Government Act 410/2015, Chapter 5, Section 22). There is not just one way of carrying out participatory budgeting, which means that the method can be applied in many different ways.

In Helsinki, the first round of the participatory budgeting was a process that took more than a year. The process comprised phases for proposal, preparation of the project plans, cost estimate, voting, decision-making and implementation. The city residents can participate in all phases of the budgeting. In this publication, the focus is on the voting phase. The selection of the project plans proceeding to the implementation phase is based on the vote.

In 2019, the city of Helsinki allocated 4.4 million euros to the implementation of the project plans prepared in collaboration between the residents and the city experts. A fifth of the funds were allocated to projects covering the entire city and the rest to the major districts in portions according to their respective populations. The project plans to be implemented were chosen by voting, and all Helsinki residents who turned 12 during that year or older were able to vote. In this publication, the focus is on the voter turnout and the results of the city of Helsinki's first ever citywide online voting for participatory budgeting.

A total of 297 project plans were put up for vote and 44 of them proceeded to the implementation phase. Of the plans concerning entire Helsinki, 11 were voted to the implementation phase, while 33 plans concerning the major districts proceeded. Every voter could choose several plans, as long as they did not exceed the appropriation allocated for the chosen major district or entire Helsinki. The plans received 232,519 votes in total. When looking at all the votes, the most popular plans were the ones concerning parks and nature as well as sports and outdoor activities – these were also the topics with the highest number of plans prepared for the voting. Ecology was the third most popular topic, even though fewer plans on the topic were prepared for the voting. Ecology comprised projects dealing with recycling, fighting climate change and promoting an ecological way of life.

A total of 49,705 Helsinki residents voted on the financing of the projects through the omastadi.hel.fi web service in October 2019. Influencing in the voting phase of the participatory budgeting garnered a lot of interest and the turnout for the entire city was 8.6 per cent. There was variation in the turnout between areas, as the turnout in the south-eastern major district and the central major district was higher than in the other parts of the city; more than every tenth resident voted in both of these major districts. The lowest turnout was recorded in the eastern major district. Women were more active voters than men in all districts.

The voter turnout varied according to the age groups as well: the turnout for primary school aged voters was the highest, and the turnout for voters aged over 75 the lowest. In schools, the curriculum includes civic education, which means that many pupils participated in the voting in their own school. In south-eastern Helsinki, every second primary school aged student voted and in the central and northern districts the activity was almost as high as well. Residents of working age (aged 20–64) and retired residents

(aged over 65) showed the highest turnout in south-eastern Helsinki. Young adults (aged 20–29) voted less than other residents of working age in all major districts did.

Many factors can affect the voter turnout. In the future, it would be of use to investigate the citizens' awareness of and attitudes towards participatory budgeting, as well as possible challenges and accessibility issues they face when voting. These possible underlying factors should be studied in the future, in order to improve the implementation of the participatory budgeting as a whole. It is important that the residents participate in all phases of the budgeting, as those proposals that do not proceed to the implementation phase may still bear an influence on the city's other development activities. It is thus necessary to continue the conversation on how the unselected ideas could be applied in other ways and the citizens' voice heard even better in the future.

Lähteet

- Ahonen, V. & M. Rask (2019).** *Osallistuvan budjetoinnin mallit ja trendit Suomessa.* Helsingin yliopiston Kuluttajatutkimuskeskus. Kuntaliiton julkaisusarja, 2/2019. Helsinki: Kuntaliitto.
- Gomez, J., D. Rios Insua, J. M. Lavin, & C. Alfaro (2013).** *On deciding how to decide: Designing participatory budget processes.* European Journal of Operational Research 229 (2013), 743–750.
- Hurme, J. (2017).** *Osallistuva budjetointi.* Pro gradu -tutkielma, julkisjohtaminen. Vaasan yliopisto, filosofinen tiedekunta.
- Keskinen, V., T. Lahti, I. Niemi, M. Stjernberg & I. Suolahti (2017).** *Pormestaria valitsemassa. Vuoden 2017 kunnallisvaalit Helsingissä.* Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia, kaupunkitutkimus ja -tilastot. Tutkimuskatsauksia 2017:1.
- Kuntaliitto (2018).** *Kunnat tarjoavat kuntalaisille yhä enemmän erilaisia osallistumis- ja vaikuttamistapoja.* Verkkouutinen <<https://www.kuntaliitto.fi/ajankohtaista/2018/kunnat-tarjoavat-kuntalaisille-yha-enemman-erilaisia-osallistumis-ja>>. Viitattu 2.3.2020.
- Niemi, I., J. Erjansola, V. Keskinen & P. Saukkonen (2019).** *Eduskuntavaalit 2019.* Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia, kaupunkitutkimus ja -tilastot. Tilastoja 2019:11.
- Pihlaja, R. (2017).** *Osallistuva budjetointi kunnissa ja maakunnissa.* Helsinki: Suomen kuntaliitto.
- Rask, M., T. Ertiö, V. Ahonen, S. Vase & P. Tuominen (2019).** *Helsingin kaupungin osallistuvan budjetoinnin väliarviointi. OmaStadi 2018–2019.* Bibu-hankkeen julkaisuja.
- Röcke, A. (2014).** *Framing Citizen Participation: Participatory Budgeting in France, Germany and the United Kingdom.* Houndmills: Palgrave Macmillan.
- Salminen, J., L. Häikiö & P. Lehtonen (2016).** *Osallistuva budjetointi hallinnollisena ja poliittisena käytäntönä.* Hallinnon tutkimus 35 (1), 60–75.
- Sintomer, Y., C. Hertzberg, A. Röcke & G. Allegretti (2012).** *Transnational Models of Citizen Participation: The Case of Participatory Budgeting.* Journal of Public Deliberation. Vol 8, Issue 2, article 9.
- Sintomer, Y., C. Herzberg & A. Röcke (2008).** *Participatory Budgeting in Europe: Potentials and Challenges.* International Journal of Urban and Regional Research. Vol 32.1, 164–78.
- Wampler, B. (2007).** *A guide to participatory budgeting.* Teoksessa Shah, A. (toim.) Participatory Budgeting. Public Governance and Accountability Series. Washington D.C: The World Bank, 21–54.
- Williams, E., E. St. Denny & D. Bristow (2017).** *Participatory Budgeting: An Evidence Review.* Public Policy Institute for Wales.

Helsingin kaupungin aineistoja

Kaupunginhallituksen päätös osallisuusmallin toimeenpanosta ja rahoituksesta

Helsingin kaupunginhallituksen pöytäkirja 40/2017, Asia/44. Osallisuusmallin toimeenpano ja rahoitus.

https://www.hel.fi/static/public/hela/Kaupunginhallitus/Suomi/Paatos/2017/Keha_2017-11-13_Khs_40_Pk/EFD2A757-4ED3-C16C-A893-5FDE2A300001/Osallisuusmallin_toimeenpano_ja_rahoitus.pdf

Kaupunginhallituksen päätös osallistuvan budjetoinnin toteuttamisesta

Helsingin kaupunginhallituksen pöytäkirja 37/2018, Asia/15. Osallistuvan budjetoinnin toteuttaminen 2018–2019.

https://www.hel.fi/static/public/hela/Kaupunginhallitus/Suomi/Paatos/2018/Keha_2018-10-01_Khs_37_Pk/18790F9E-78C3-CC31-86EB-666869F00000/Kaupunginhallitus_poytakirja_01102018-37_julkinen_.pdf

Liite 1 Helsingin kaupunginhallituksen pöytäkirjaan 37/2018. Helsingin osallistuvan budjetoinnin periaatteet.

https://www.hel.fi/static/public/hela/Kaupunginhallitus/Suomi/Paatos/2018/Keha_2018-10-01_Khs_37_Pk/1C574E2E-6B6F-C520-922B-6614DA200001/Liite.pdf

Helsingin kaupungin osallisuusmalli

<https://www.hel.fi/static/liitteet/kanslia/asukasyhteisty/osalisuusmalli-yleisesitys-2018.pdf>

Helsingin kaupunkistrategia

<https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/strategia-ja-talous/kaupunkistrategia/strategia-ehdotus/>

Helsingin kaupungin hallintosääntö (hyväksytty kaupunginvaltuuston kokouksessa 9.10.2019)

27 luku Kaupunkilaisten ja palvelunkäyttäjien osallistumisoikeus

<https://www.hel.fi/static/liitteet/kanslia/saannot/hgin-hallintosaanto-2019-10-09.pdf>

Helsingin kaupungin osallistuvan budjetoinnin verkkosivusto

omastadi.hel.fi

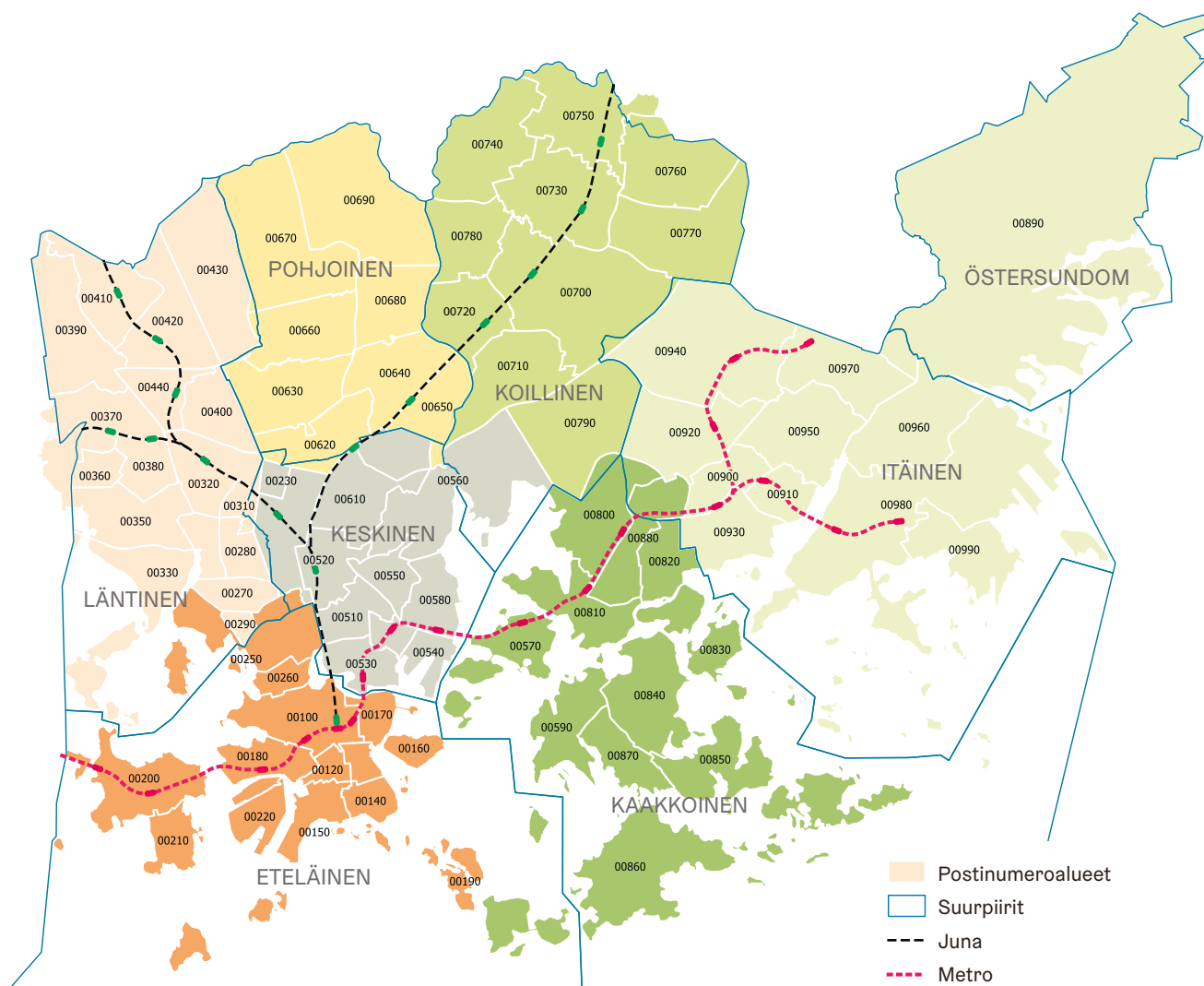
Osallistuva budjetointi kuntalaissa

Kuntalaki 5 luku 22 § Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150410#Pidp445881328>

Liitteet

Liite 1. Postinumeroalueet ja suurpiirijako

© Helsingin kaupunkiympäristön toimiala/Kaupunkimittauspalvelut (suurpiirijako)
 © Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan kaupungit sekä HSY 2019 (postinumeroalueet)
 © Helsingin seudun seutukartta

Liite 2. Äänestystulokset

OmaStadi äänestystulokset 2019 – Eteläinen suurpiiri

Määräraha 653 250 €

● Toteutukseen etenevät suunnitelmat

Aihepiiri	Suunnitelman nimi	Kustannusarvio €	Äänimäärä
Puistot ja luonto	● Vihreä kaupunki	57 000	2 052
Liikunta ja ulkoilu	● Eteläisen Helsingin koulupihat liikunnallisesti kuntoon	40 000	1 635
Yhteisöllisyys	● Töölöntorin elävöittäminen erityisesti jouluna	98 000	1 378
Liikunta ja ulkoilu	● Uimalaituri Lauttasaaren Vattuniemeen	300 000	1 375
Rakennettu ympäristö	● Kaupunginosapenkki – istutuksin	60 000	1 248
Kulttuuri	● Roskasta taiteeksi	35 000	1 177
Rakennettu ympäristö	Fredrikin torin elävöittäminen	90 000	1 144
Liikunta ja ulkoilu	Etelä-Helsingin leikkipaikkojen uudet leikkivälineet (Töölö, Ullanlinna, Kruunuhaka)	80 000	1 058
Yhteisöllisyys	Jätkäsaaren kirjastosta uuden ajan asukaskeskus	83 000	786
Kulttuuri	● Taidetta julkisiin ulkotiloihin ja korttelikyltit	45 000	740
Liikunta ja ulkoilu	Lauttasaaren rantaraitti	155 000	717
Yhteisöllisyys	Nuorten kahvila "Ekokoti" Helsingin keskustaan	216 000	676
Terveys ja hyvinvointi	SIEMEN. Oodi-kirjastossa oleva terapeuttien kohtaamisten huone/tila.	215 000	616
Puistot ja luonto	Koko Punavuoren omat kukitustalkoot	35 000	577
Liikunta ja ulkoilu	Uimalaituri Suomenlinnaan	100 000	520
Rakennettu ympäristö	Narinkkatorin suihkulähteen kunnostus	100 000	501
Kulttuuri	Taideinterventioita varhaiskasvatustajille	42 000	461
Liikunta ja ulkoilu	Lauttasaaren leikkipaikkojen face-lift	330 000	440
Liikunta ja ulkoilu	Keinut säätytalon puistoon	40 000	423
Yhteisöllisyys	Eväskeidas koululaisille	62 150	382
Liikunta ja ulkoilu	Tähtitorninvuoren puistoon leikki- ja liikuntamahdollisuuksia lapsille	145 000	380
Liikunta ja ulkoilu	Koululaisille parempi Kaisaniemi	170 000	361
Yhteisöllisyys	Ilmiömäiset tuparit – Jätkäsaaren peruskoulu	55 500	353
Ekologisuus	Tavarankuljetuspyöriä lainattaviin kaupunkipyöriin	300 000	350
Liikunta ja ulkoilu	Ruoholahdenpuisto peruskorjaus	500 000	344
Kulttuuri	Street Art kartta sähkökaappitaiteesta	85 000	333
Liikunta ja ulkoilu	Pajalahden kentälle tekonurmi ja valaistus	570 000	317
Puistot ja luonto	Osallistava puistosuunnitelma Liisanpuistikoon	40 000	317
Liikunta ja ulkoilu	Liikunnallinen kaupunkikuva – Eteläinen suurpiiri	475 000	312
Kulttuuri	Taideteos Sinebrykoffin puistoon	85 000	303
Rakennettu ympäristö	Kruununhaan erityiskohteiden valaistus pimeään aikaan	125 000	284
Terveys ja hyvinvointi	Apua ja virkistystä iäkkäille Suomenlinnaan	83 702	282
Yhteisöllisyys	Vapaa-ajantila Katajanokan ja Kruununhaan nuorille	276 000	279
Puistot ja luonto	Rajasaaren koirapuiston kunnostus ja pienille koirille oma aitaus Sibeliuspuihastoon.	25 000	276
Rakennettu ympäristö	Unioninkadun pyöräkaistat tasaisiksi	500 000	274
Kulttuuri	Ernst Billgrenin taideteoksen kunnostus Kampintorilla	55 000	253
Liikunta ja ulkoilu	Suomenlinnan liikunta- ja virkistyspalvelut kuntoon	180 000	195
Liikunta ja ulkoilu	Koirapuisto Sibeliuspuihastoon – suunnitelma	200 000	182
Liikunta ja ulkoilu	Laivastopuiston leikkipaikan kunnostus	400 000	167
Oppiminen ja osaaminen	Heureka-kontti koulun pihalle	280 000	101
Puistot ja luonto	Kruununhaan rannat asukkailla	550 000	99
Puistot ja luonto	Liisanpuistikon kehittämishanke	550 000	64

Liite 2. Äänestystulokset, jatkuu

OmaStadi äänestystulokset 2019 – Läntinen suurpiiri

Määräraha 613 200 €

● Toteutukseen etenevät suunnitelmat

Aihepiiri	Suunnitelman nimi	Kustannusarvio €	Äänimäärä
Puistot ja luonto	● Urbaanit nuotiopaikat	120 000	1 272
Rakennettu ympäristö	● Turvallinen koulureitti	52 500	1 257
Puistot ja luonto	● Valpurinpuisto aktiivinen ja yhteisöllinen keidas Meilahdessa	30 000	994
Liikunta ja ulkoilu	Uusi lähiliikuntapaikka Etelä-Haagaan	250 000	926
Liikunta ja ulkoilu	● Ulkokuntoiluvälineitä Pikku Huopalahden puistoon	95 000	881
Puistot ja luonto	Kuusikallion (Kuusitie-Pihlajatie 49) maisemointi ja kalliotontin palauttaminen entiseen loistonsa	50 000	804
Puistot ja luonto	Kirsikkapuisto (tai Kirsikkakumpare)	100 000	734
Rakennettu ympäristö	Kulkureitille turvallisuutta ja viihtyisyyttä valaistuksella sekä katutaiteella	180 000	732
Yhteisöllisyys	Yhteinen asukastila Konalaan	126 925	688
Liikunta ja ulkoilu	Rakennetaan Laajasuon urheilupuiston yhteyteen pukeutumis- ja WC-tilat	380 000	682
Kulttuuri	Pop-up-ulkoilmaelokuvateatteri Malminkartanon täyttömäen alueelle	91 500	644
Liikunta ja ulkoilu	Perheystävällinen frisbeegolfrata Malminkartanonhuipun maastoon	110 000	632
Rakennettu ympäristö	Selvitys Ruskeasuon lankarullakioskin siirto Ratsaspuistoon	70 000	585
Liikunta ja ulkoilu	Pitäjänmäen urheilukentän huoltorakennuksen ja katsomoalueen kunnostus	250 000	517
Puistot ja luonto	Haagan kulttuuri- ja historiareitti – opi historiasta puistoreitin kautta	52 000	503
Liikunta ja ulkoilu	Airsoft-kenttä	50 000	498
Puistot ja luonto	● Kaupungin parhaat paikat: löydä, ihastu ja vinkkaa kaverille!	35 000	492
Puistot ja luonto	Haagan puron vesiekosysteemi tutuksi	125 500	483
Kulttuuri	Malminkartano Block-Party	52 000	479
Puistot ja luonto	Koskipuiston ja Tali golfin ympäristön viihtyisyys	115 000	465
Rakennettu ympäristö	Thalian aukion parannustyöt	120 000	463
Puistot ja luonto	Kaupunkiviljelyn alkeita yhdessä oppimassa	35 000	442
Rakennettu ympäristö	Reimarlassa valoa ja maalia lasten kulkureiteille ja kohtaamispaikkoihin	60 000	388
Yhteisöllisyys	Asukastalo Pohjois-Haagaan	80 000	375
Kulttuuri	Unelmien Kannelmäki	73 000	356
Yhteisöllisyys	Yhteinen yhteisökoordinaattori Etelä-Haagaan ja Pikku-Huopalahden, asukastila Etelä-Haagaan	100 800	344
Puistot ja luonto	Perustetaan arboretum ja siihen liittyvä kävelyreitti	140 000	335
Rakennettu ympäristö	Piikapuiston alueen rakennukset kaipaavat ehostusta	115 000	326
Rakennettu ympäristö	Noin 600m pitkän ahkerassa käytössä olevan rantapolun valot turvallisuuden ja iltaikäytön lisäämiseksi	84 000	310
Kulttuuri	Esteetön kulttuuribussi saattajien kera	150 000	302
Liikunta ja ulkoilu	Lähiliikunta paikka Konalaan Riukuharjulle	190 000	266
Puistot ja luonto	Mörssäriaukio maununnevalaisten yhteiskäyttöön!	90 000	225
Liikunta ja ulkoilu	Pajamäkeen uusi lähiliikuntapaikka	200 000	209
Puistot ja luonto	Ryytimaan puiston kunnostus	460 000	187
Yhteisöllisyys	Asukastalo Kannelmäkeen	105 000	187
Puistot ja luonto	Mätäjokilaakson helmet – opastettu ulkoilureitti Mätäjoen varrelle	570 000	181
Puistot ja luonto	Pajamäen poluilta Aurinkokunnan keskukseen: lähiluonto tutuksi ja toimivaksi	300 000	150
Puistot ja luonto	Jyrkinpuisto paremmaksi ja ympäri vuoden liikuttavaksi!	120 000	137

Liite 2. Äänestystulokset jatkuu

OmaStadi äänestystulokset 2019 – Keskinen suurpiiri

Määräraha 519 590 €

● Toteutukseen etenevät suunnitelmat

Aihepiiri	Suunnitelman nimi	Kustannusarvio €	Äänimäärä
Liikunta ja ulkoilu	● Tekonurmikenttä arabian peruskoulun viereiselle hiekkakentälle	435 000	2 870
Rakennettu ympäristö	Kaupunkilaisten keidas Vallilan Konepajalle	500 000	2 784
Liikunta ja ulkoilu	● Koripallokenttä hämeentien sillan alle	50 000	1 261
Puistot ja luonto	Kallion liikunnalliset sydänpuistot	155 000	1 085
Puistot ja luonto	Vanhankaupunginlahden rannat ja palvelut	50 000	1 029
Puistot ja luonto	Arabianrannan keidas	60 000	925
Rakennettu ympäristö	Alppilan kuuskulmasta viihtyisä kaupunkiaukio	40 000	847
Rakennettu ympäristö	Kalasataman Yhteisölaituri	300 000	793
Rakennettu ympäristö	Valoisampi ja viihtyisämpi Itä-Pasila	228 000	783
Puistot ja luonto	Hermannin ja Vallilan puistojen kehittäminen	110 000	707
Rakennettu ympäristö	Estetään luonnonkivillä laitton pysäköinti Alppipuistoon ja luodaan asukkailla viihtyisyyttä	35 000	689
Kulttuuri	Luku- ja kirjastonurkkaus ja biljardipöytä Redin Olohuoneeseen	78 000	577
Yhteisöllisyys	Asukastila Käpylään	342 000	549
Yhteisöllisyys	Vallilan, Hermannin ja koko keskisen alueen toimitilojen kartoitus ja kehittäminen	70 000	516
Rakennettu ympäristö	Tapio Wirkkalan puiston viereisen jalkakäytävän valaistus	35 000	461
Yhteisöllisyys	Rouhea työtila	125 000	431
Yhteisöllisyys	Osallistuva nuori – Kallion tulevaisuus!	65 000	419
Rakennettu ympäristö	Turvallinen ja viihtyisä Puu-Vallila	110 000	406
Puistot ja luonto	Vanhankaupunginlahden kalastusolot	35 000	380
Liikunta ja ulkoilu	Lähiliikuntapaikka Alppilaan	315 000	367
Puistot ja luonto	Luontoelämyspolku Annalan tammimetsään	165 000	348
Yhteisöllisyys	Kurvista kouluun! -yhteisötaideteos	65 000	275
Liikunta ja ulkoilu	Unelmien päiväkotipiha – Pääskylän piha kuntoon!	77 000	263
Puistot ja luonto	Pellorvonpuisto (Väinölänkallio) ja muu Käpylä viihtyisäksi	170 000	263
Yhteisöllisyys	Koskela-Käpylä -alueelle yhteistyöntekijä	70 000	237
Liikunta ja ulkoilu	Liikunnallinen kaupunkikuva - Keskinen suurpiiri	320 000	235
Yhteisöllisyys	Ilmasto- Galleria Konepaja-alueelle	72 000	223
Yhteisöllisyys	Koe Koskela!	93 000	189
Liikunta ja ulkoilu	Kuntolaitteita ja ohjattua liikuntaa Arabianrannan liikuntapuistoon	300 000	179
Puistot ja luonto	Syödään yhdessä ulkona	125 000	173
Puistot ja luonto	Elinkaaripuisto Toukolan rantapuistoon	220 000	85
Liikunta ja ulkoilu	Porukat pihalle Hermannissa	420 000	44

Liite 2. Äänestystulokset, jatkuu

OmaStadi äänestystulokset 2019 – Pohjoinen suurpiiri

Määräraha 241 860 €

● Toteutukseen etenevät suunnitelmat

Aihepiiri	Suunnitelman nimi	Kustannusarvio €	Äänimäärä
Yhteisöllisyys	● Kesätöitä ja apua kesäaskareisiin	83 000	833
Liikunta ja ulkoilu	● Trampoliineja yleisiin puistoihin	100 000	762
Yhteisöllisyys	● Liikuteltava esiintymiskatos ja tekniikka	41 000	431
Kulttuuri	Avoin ateljee kuvataideharrastajille	38 000	403
Rakennettu ympäristö	Muraali Oulunkylän jäähallin seinälle	38 000	397
Liikunta ja ulkoilu	Karavaanipolkupyörät päiväkoteihin	130 000	378
Yhteisöllisyys	Kulttuurikoordinaattori	70 000	321
Liikunta ja ulkoilu	Maunulan leikkipuiston ulkoliikuntapaikkojen kunnostaminen	170 000	258
Yhteisöllisyys	Oulunkylästä pohjoisen yhteisöllinen helmi	75 000	254
Liikunta ja ulkoilu	Ulkoliikuntapaikka kaikenikäisille Itsenäisyydenpuistoon, Oulunkylään	160 000	235
Rakennettu ympäristö	Muraalitaidetta Ogeliin	90 000	193
Kulttuuri	Oma jooga/tanssinopettaja Pohjois-Helsinkiin vuodeksi	65 000	182
Rakennettu ympäristö	Koirapuisto Pirkkolaan	215 000	164
Rakennettu ympäristö	Jokeritaidetta: Taidetta läpi linjan	150 000	158
Yhteisöllisyys	Asukaspuistoihin toimintaa kaikille	158 000	140
Yhteisöllisyys	Treffipaikka ikäihmisille	189 700	118
Rakennettu ympäristö	Maexmontan -puistosta Pohjois-Helsingin tapahtumapaikka	230 000	68

Liite 2. Äänestystulokset, jatkuu

OmaStadi äänestystulokset 2019 – Koillinen suurpiiri

Määräraha 559 680 €

● Toteutukseen etenevät suunnitelmat

Aihepiiri	Suunnitelman nimi	Kustannusarvio €	Äänimäärä
Terveys ja hyvinvointi	● Liikuntaa ja hyvinvointia tukevia palveluita ikäihmisille Koillis-Helsinkiin – Lähelle kotia	50 000	1 182
Oppiminen ja osaaminen	● 3D-tulostimien hankinta kaikkiin alueen kirjastoihin	52 000	977
Puistot ja luonto	● Save Savela – Pihlajamäen nuorisopuiston kehittäminen	148 000	944
Oppiminen ja osaaminen	● Sointula – Pukinmäenkaaren peruskoulun musiikin luokka moderniksi soittotilaksi	119 500	937
Rakennettu ympäristö	● Pukinmäen aseman sisäänkäynnin ehostaminen	75 000	895
Liikunta ja ulkoilu	Kuntoportaita ja grillausta lähiluonnossa	230 000	855
Puistot ja luonto	● Edes onkilaitureita	60 000	785
Puistot ja luonto	Puistola vehreäksi	72 000	691
Kulttuuri	Gorillan perillinen – ympäristötaidetta Latokartanon torille	130 000	551
Puistot ja luonto	Tapaninvainion rantapuiston kehittäminen	300 000	542
Liikunta ja ulkoilu	Puistolan lähiliikuntapaikkojen lisääminen ja parantaminen	200 000	477
Liikunta ja ulkoilu	Pukinmäen liikuntapuiston uudistaminen	250 000	459
Liikunta ja ulkoilu	Kuntoportaata Suutarilan täyttömäelle	200 000	437
Puistot ja luonto	Puistonpenkkejä Viikinojanpuiston ja Hallainvuoren ulkoilureitille	93 000	411
Liikunta ja ulkoilu	Kuntolaitteet Suuntimopuistoon sekä puiston viihtyisyyden ja virikkeellisuuden parantaminen	95 000	395
Yhteisöllisyys	Puistolan yhteisöprojekti "Osallisuuskahvila Nurkka"	103 000	387
Puistot ja luonto	Kiillepuiston ja Sorsalammen kehittäminen kulttuuri- ja luontokeitaaksi	88 000	364
Yhteisöllisyys	Koko kylä harrastaa	170 000	323
Liikunta ja ulkoilu	2 padel-kenttää Pukinmäen liikuntapuistoon	110 000	316
Liikunta ja ulkoilu	Ulkokuntosali (HelsinkiGym) Siltamäen urheilupuistoon	200 000	272
Rakennettu ympäristö	Turvaa Valoa ja Väriä Tapanilaan – TVVT	260 000	258
Liikunta ja ulkoilu	Savelan leikkipuisto	250 000	253
Liikunta ja ulkoilu	Parannetaan Suutarilaa yhdessä!	448 000	252
Puistot ja luonto	Tapulikaupungin puistoihin vehreyttä ja toimivuutta	155 000	219
Yhteisöllisyys	Yhteisötyöntekijä Jakomäkeen	189 700	209
Oppiminen ja osaaminen	MAU – Malmi Unity	160 000	196
Rakennettu ympäristö	Tapanilan asema: rautatien ylittävän sillan kaiteiden korotus	500 000	186
Yhteisöllisyys	Pukinmäen elävoittaminen / yhteisöllistäminen	189 700	170
Yhteisöllisyys	Tapulin asukastila	189 700	155
Puistot ja luonto	Puustellin metsän ulkoilureitit	155 000	142
Puistot ja luonto	Maarianmaan puisto ja Valentin Konosen ulkoilureitti	400 000	120
Yhteisöllisyys	Fallkullasta kaikenikäisten kohtaamispaikka	413 000	108
Liikunta ja ulkoilu	Yhteisöllinen lähiliikuntapolku	482 000	85

Liite 2. Äänestystulokset, jatkuu

OmaStadi äänestystulokset 2019 – Kaakkoinen suurpiiri

Määräraha 288 390 €

● Toteutukseen etenevät suunnitelmat

Aihepiiri	Suunnitelman nimi	Kustannusarvio €	Äänimäärä
Kulttuuri	● Selvitys Aino Acktén huvilan kunnostuksesta	100 000	2 727
Liikunta ja ulkoilu	Nyt herää Herttoniemen liikuntapuisto!	250 000	2 710
Puistot ja luonto	● Vartiosaaren aurinkosähkölautta Reposalmeen	110 000	1 626
Puistot ja luonto	● Penkkejä ja roskiksia kävelyreiteille Roihuvuoreen, Herttoniemeen ja Laajasaloon	56 000	991
Liikunta ja ulkoilu	Liikuntatiloja hyötykäyttöön lapsiperheille	35 000	812
Liikunta ja ulkoilu	Tuhkimonpuiston kahluualtaan muuttaminen DIY-skeittipaikaksi	40 000	755
Puistot ja luonto	Japanilaistyylinen kävelypolku Kirsikkapuistosta Roihuvuoren vesitornin mäelle	60 000	685
Liikunta ja ulkoilu	Kuntosali nuorille Herttoniemeen	70 000	496
Liikunta ja ulkoilu	Kivinokka kaikkien helsinkiläisten kesäparatiisiksi	72 000	477
Puistot ja luonto	Vartiosaari kaikkien virkistyskäyttöön luontokohteena	140 000	452
Puistot ja luonto	Grillikatokset Laajasalon, Hevossalmen, Jollaksen, Tuorinniemen ja Kivinokan uimarannoille	140 000	412
Liikunta ja ulkoilu	Fillarireittejä maastopyöräilylle Herttoniemen, Myllypuron ja Viikin metsämaastoon	75 000	391
Liikunta ja ulkoilu	Kaakon rantsut kondikseen	115 000	303
Ekologisuus	Itä-Helsingin sähköpyöräkirjasto	49 000	298
Puistot ja luonto	Mustikkamaan ja Syötävän puiston kehittäminen kaupunkilaisten käyttöön	50 000	288
Liikunta ja ulkoilu	Hertsikan ala-asteen Hillerikujan koulun piha kuntoon	65 000	274
Puistot ja luonto	Kukkasipulitalkoot kaikkiin Kaakon kaupunginosiin	61 000	240
Puistot ja luonto	Herttoniemenrannan puistoihin lisää LED katulamppuja ja penkkejä.	115 000	211
Rakennettu ympäristö	Herttoniemenranta siistiksi lisäten mm. roskiksia ja laittamalla koirankakapussi-automaatteja.	140 000	210
Puistot ja luonto	Viihtyisät puistot ja hoidetut metsäalueet Laajasalossa ja Tammisalossa	161 000	191
Liikunta ja ulkoilu	Soutuvene- ja kanoottipaikkoja Strömsinlahdelle ja Porolahdelle	100 000	144
Rakennettu ympäristö	Erätorin tapahtumapäivä	120 000	142
Liikunta ja ulkoilu	Itä-Helsingin rantareitin Strömsin puistoalueen liikunta- ja leikki-paikka Roihuvuoressa	270 000	115
Yhteisöllisyys	Popup-Olohuone	90 000	106
Yhteisöllisyys	Yhteisöllinen asukastoiminta ja perhekahvila	96 000	105
Puistot ja luonto	Kuunaripuiston ulkoilureitin kunnostaminen	50 000	89
Liikunta ja ulkoilu	Ulkoliikuntapisteitä	250 000	66
Puistot ja luonto	Puistomainen ulkoliikunta- ja kohtaamispaikka Tammisaloon	240 000	65
Kulttuuri	Residenssitaiteilijoita Laajasaloon	95 000	64
Liikunta ja ulkoilu	Leikki-paikka Stansvikin kartanopuistoon	120 000	55
Puistot ja luonto	Tiiliruukinpuiston kunnostus	100 000	52
Liikunta ja ulkoilu	Ilomäen päiväkodin pihasuunnittelu ja pihasuunnitelman toteutus, Ilomäentie 9	250 000	43
Kulttuuri	Saaren suvi soi: Kulttuuritapahtumien sarja Laajasalossa	250 000	30

Liite2. Äänestystulokset, jatkuu

OmaStadi äänestystulokset 2019 – Itäinen suurpiiri ja Östersundom

Määräraha 639 650 €

● Toteutukseen etenevät suunnitelmat

Aihepiiri	Suunnitelman nimi	Kustannusarvio €	Äänimäärä
Rakennettu ympäristö	● Lisää siisteyttä Itä-Helsinkiin	113 000	1 755
Yhteisöllisyys	● Idän nuorisotilat	35 000	1 559
Liikunta ja ulkoilu	● Koululaisten toiveita Itä-Helsingin leikkipuistoihin	35 000	1 347
Liikunta ja ulkoilu	● Aurinkolahden uimarannan kivet	50 000	1 022
Liikunta ja ulkoilu	● Puotila liikkuu ja kuntoilee	290 000	865
Puistot ja luonto	● Uutelan ja Skatan tilan ulkoilualue viihtyisäksi	75 000	820
Liikunta ja ulkoilu	Liikuntapuisto Mellunmäkeen	60 000	798
Yhteisöllisyys	Leikkipuistoruokailu idässä	100 000	747
Puistot ja luonto	Elämysten Mustavuori	280 000	640
Puistot ja luonto	● Broändan puron kunnostuksen suunnittelutyö	40 000	608
Liikunta ja ulkoilu	Kallahden talviuintipaikka	46 000	606
Kulttuuri	5000 päiväkotilasta teatteriin	150 000	593
Yhteisöllisyys	Vuosaaren elävä kartano	200 000	481
Rakennettu ympäristö	Valaistusta Ramsinrannan ulkoilureitille	100 000	476
Kulttuuri	"Mitä iistimpää, sitä siistimpää" – yhteisöllistä kulttuuritoimintaa Itä-Helsinkiin	199 000	418
Kulttuuri	BTF-nuorten hip-hop harrastetila Columbukseen	100 000	397
Rakennettu ympäristö	Tapahtuma-sähköpistorasiat pohjois-Vuosaaren ostarin puistoalueelle.	45 000	350
Liikunta ja ulkoilu	Uimaranta Östersundomiin	200 000	341
Kulttuuri	Monitoimitalo Rastiksen juhlasalin päivitys	90 000	336
Puistot ja luonto	Kurkimoision alppiruusualue	117 000	325
Oppiminen ja osaaminen	Ympäristökasvatusta viherkatolla	87 000	321
Rakennettu ympäristö	Elinvoimaisuutta ja viihtyisyyttä yhdessä lepakoiden kanssa sulassa sovussa	163 000	316
Rakennettu ympäristö	Uusi katuvalaistus Rantakartanontielle	100 000	300
Kulttuuri	Itä-Helsingin paikallishistoria näkyväksi	150 000	250
Yhteisöllisyys	Kallahden maja	140 000	232
Yhteisöllisyys	Luupin nuorisotila esteettömäksi	150 000	226
Liikunta ja ulkoilu	Liikuntapuisto ja ulkoakrobatia-alue Östersundomiin	230 000	219
Liikunta ja ulkoilu	Frisbeegolfrata Östersundomiin	210 000	211
Yhteisöllisyys	Kuningatar	208 000	200
Yhteisöllisyys	Puotilan Olkkari	463 200	185
Oppiminen ja osaaminen	Luova leikkikontti- pilottihanke	155 000	184
Puistot ja luonto	Muistiraitti – merkityksiä kaikille vuosaarelaisille	116 000	170
Puistot ja luonto	Uutelan viljelypalstojen kukoistus yhteiseksi iloksi	173 000	142
Liikunta ja ulkoilu	Hiekkalaiturintien korttelipihan kunnostus toimintaan ja viihtymiseen	50 000	129
Kulttuuri	Kesäteatteripaikka Vuosaareen	550 000	83
Kulttuuri	Ympäristötaide paikallisidentiteetin ja -historian luovana voimana	595 000	45

Liite 2. Äänestystulokset, jatkuu

OmaStadi äänestystulokset 2019 – Koko Helsinki

Määräraha 880 000 €

● Toteutukseen etenevät suunnitelmat

Aihepiiri	Suunnitelman nimi	Kustannusarvio €	Äänimäärä
Puistot ja luonto	● Puita lisää Helsinkiin	35 000	9 234
Ekologisuus	● Lisää penkkejä, puita ja roskiksia	12 000	7 414
Ekologisuus	● Roskiksiin pullo- /tölkkilaineita Kööpenhaminan malliin	50 000	7 311
Ekologisuus	● Nurmikot kukkakedoiksi ja kaupunkiviljelmiksi – apua ilmastolle, pölyttäjille ja Itämerelle	100 000	6 473
Rakennettu ympäristö	● Koirankakkapusseja ja roskiksia Helsinkiin	40 000	4 790
Ekologisuus	● Parempi roskien lajittelu kouluihin	63 000	4 486
Rakennettu ympäristö	● Fillaroiiva stadi	200 000	4 206
Ekologisuus	● Kasvipohjaiset juomat vaihtoehdoksi päiväkoteihin ja kouluihin	100 000	4 054
Puistot ja luonto	● Syötävät puistot hyötykasveista	50 000	4 041
Liikunta ja ulkoilu	● Ohjattua liikuntaa iäkkäille ja muille asukkaille lähellä kotia	50 000	3 685
Terveys ja hyvinvointi	Hyvä mieli – mielenterveyden kohtaamispaikka Oodi-kirjastoon	93 702	3 049
Yhteisöllisyys	Yksinäisten vertaistukiryhmät	93 700	2 950
Liikunta ja ulkoilu	Sisäleikkipuistoja perheille	155 000	2 891
Yhteisöllisyys	● Koulujen käsityöluokat harrastuskäyttöön	70 000	2 819
Ekologisuus	Kampanja roskaisuutta vastaan	100 000	2 721
Oppiminen ja osaaminen	Lasten Metsä – Helsingin luontoleikkipuisto	250 000	2 298
Puistot ja luonto	Puistojen ja uimarantojen puupatsaiden kunnostus ja lisääminen	40 000	2 137
Ekologisuus	Korttelipihat takaisin!	121 000	1 941
Ekologisuus	Kestävä Helsinki -ilmastonmuutoskampanja nuorille	107 000	1 920
Rakennettu ympäristö	Tavarafillareita kirjastoihin (tavallisia ja sähkökäyttöisiä)	94 000	1 911
Yhteisöllisyys	Puutyötilat avoimiksi kaikille kaupunkilaisille	112 000	1 824
Kulttuuri	Paras päivä ikinä – lasten Helsinki-päivä	67 500	1 818
Puistot ja luonto	Strada – maisemakävelyreitti Helsingin halki	201 000	1 630
Ekologisuus	Hiilifiksu taloyhtiö -kampanja	200 000	1 564
Terveys ja hyvinvointi	Sydäniskurit kaikkiin kaupungin toimipisteisiin ensiapukoulutuksen kera	300 000	1 466
Oppiminen ja osaaminen	Kesätyöseteli 8.luokkalaisille	600 000	1 299
Ekologisuus	Tarpeelliset tavarat käyttöön – helposti ja edullisesti	120 000	1 281
Yhteisöllisyys	Kohtaauttaja – yksinäiset yhteen !	93 700	1 275
Yhteisöllisyys	Ikääntyneiden osallisuuskyyti "Osku"	183 700	1 263
Ekologisuus	KiPi Tavarankierrätyspisteitä Helsinkiin	290 000	1 251
Puistot ja luonto	Lisää kiinteitä avoimia ilmaisia grillipaikkoja Helsingin puistoihin ja uimarannoille	500 000	1 202
Kulttuuri	Kulttuuri kylä tapahtuma	39 530	1 116
Puistot ja luonto	Purotalkkarit taimenpurojen elvyttämiseen ja kalaneuvontaan	300 000	1 112
Ekologisuus	Ekologisen elämäntavan juurruttaminen	172 000	992
Puistot ja luonto	Kota Keskuspuistoon – luonnossa liikkujan tukikohta	300 000	938
Kulttuuri	Helsingin kaupunginosat turistikohteiksi	150 000	876
Yhteisöllisyys	Tilaluotsi	100 000	855
Puistot ja luonto	Paljasjalkapuisto	95 000	827

Liite 2. Äänestystulokset, jatkuu

OmaStadi äänestystulokset 2019 – Koko Helsinki, jatkuu

Määräraha 880 000 €

● Toteutukseen etenevät suunnitelmat

Aihepiiri	Suunnitelman nimi	Kustannusarvio €	Äänimäärä
Yhteisöllisyys	Sosiaalisen median haaste nuorilta nuorille	45 000	772
Puistot ja luonto	EläinYstävällisiä Kasvi-istutuksia	150 000	753
Rakennettu ympäristö	Säänkestäviä ja siirrettäviä istuskelupenkkejä aukioille ja puistoihin	400 000	688
Yhteisöllisyys	Löydä kiireetön kaupunki – paikkoja, tapahtumia ja ideoita	90 000	688
Yhteisöllisyys	Discrimination of Immigrants in the Private House Rental Market in the Helsinki Region	80 000	676
Yhteisöllisyys	Yhteiset siirrettävät monitoimitilat	50 000	676
Terveys ja hyvinvointi	Terve nuori hanke – Stadin skidit kokkailee	300 000	643
Yhteisöllisyys	Kaikille kaupunkilaisille avoin nikkariverstas	430 000	633
Kulttuuri	Helsinki International Public Library – Helsingin kansainvälinen kirjasto	250 000	601
Kulttuuri	Kaupunkitapahtumien varustelainaamopalvelut ja siirrettävä esiintymislava tapahtumiin	200 000	594
Puistot ja luonto	Kaupunkimetsävuosi	280 000	582
Oppiminen ja osaaminen	Kaksikielisyyskoordinaattori	88 800	499
Rakennettu ympäristö	Digitaaliset ilmoitustaulut kaupungin ja kaupunginosien ilmoituskäyttöön	217 000	493
Ekologisuus	Ekologisen elämäntavan henkilökohtainen valmentaja	150 000	490
Yhteisöllisyys	Selkostadi – Toimivin ja saavutettavin kaupunki! Den bäst fungerande och mest tillgängliga staden!	147 000	423
Yhteisöllisyys	Joukkorahoitusta hyville ideoille	274 500	422
Liikunta ja ulkoilu	Kaupungin uimarannat esteettömiksi	540 000	420
Rakennettu ympäristö	Electric Helsinki	330 000	415
Rakennettu ympäristö	Neuvottelija vuokratonteilla olevien koulujen ja päiväkotien pihaprojektien vauhdittamiseen	67 000	403
Yhteisöllisyys	Ikääntyneiden maahanmuuttajien sähköinen palvelu	193 702	358
Puistot ja luonto	Ulkoilu etuusalueilla	50 000	318
Kulttuuri	Vuoden auringot	100 000	285
Puistot ja luonto	Helsinkiläisten kerrostaloasukkaiden kukitustalkoot	399 000	254
Kulttuuri	VuodenAikaJuhlia Sopiviin Paikkoihin Kortteleiden Katveessa	335 000	216
Yhteisöllisyys	Asukkaiden ja kaupunginosien tarinat mukaan kansalliseen kaupunkipuistoon	165 750	158
Yhteisöllisyys	Multilingual and participative Helmet platform – Monikielinen ja osallistava Helmet-alusta	430 000	133
Yhteisöllisyys	YhteinenStadi-sertifikaatin kehittäminen	81 500	132
Kulttuuri	Digitaalinen näyttämö, platform, koko kaupungille	444 600	128

Liite 3. Äänet aihepiireittäin

Suunnitelmien ääni- ja lukumäärät aihepiireittäin

Aihepiiri	Suunnitelmat, lukumäärä	Äänimäärä, koulut	Äänimäärä, muut	Äänimäärä, yhteensä
Puistot ja luonto	69	6 038	44 999	51 037
Liikunta ja ulkoilu	69	6 506	36 359	42 865
Ekologisuus	15	3 739	38 807	42 546
Rakennettu ympäristö	41	4 972	28 077	33 049
Yhteisöllisyys	56	4 219	27 415	31 634
Kulttuuri	32	3 117	14 221	17 338
Terveys ja hyvinvointi	6	1 202	6 036	7 238
Oppiminen ja osaaminen	9	1 871	4 941	6 812
Yhteensä	297	31 664	200 855	232 519

Äänimäärä suurpiirien ja koko Helsingin suunnitelmille aihepiireittäin

	Oppiminen ja osaaminen	Terveys ja hyvinvointi	Kulttuuri	Yhteisöllisyys	Rakennettu ympäristö	Ekologisuus	Liikunta ja ulkoilu	Puistot ja luonto	Yhteensä
Eteläinen suurpiiri	101	898	3 267	3 854	3 451	350	8 426	3 385	23 732
Läntinen suurpiiri	0	0	1 781	1 594	4 061	0	4 611	7 404	19 451
Keskinen suurpiiri	0	0	577	2 839	6 763	0	5 219	4 995	20 393
Pohjoinen suurpiiri	0	0	585	2 097	980	0	1 633	0	5 295
Koillinen suurpiiri	2 110	1 182	551	1 352	1 339	0	3 801	4 218	14 553
Kaakkoinen suurpiiri	0	0	2 821	211	352	298	6 641	5 302	15 625
Itäinen suurpiiri*	505	0	2 122	3 630	3 197	0	5 538	2 705	17 697
Koko Helsinki	4 096	5 158	5 634	16 057	12 906	41 898	6 996	23 028	115 773
Yhteensä	6 812	7 238	17 338	31 634	33 049	42 546	42 865	51 037	232 519

Suurpiirien ja koko Helsingin suunnitelmien lukumäärät aihepiireittäin

	Oppiminen ja osaaminen	Terveys ja hyvinvointi	Kulttuuri	Yhteisöllisyys	Rakennettu ympäristö	Ekologisuus	Liikunta ja ulkoilu	Puistot ja luonto	Yhteensä
Eteläinen suurpiiri	1	2	6	6	5	1	15	6	42
Läntinen suurpiiri	0	0	4	4	7	0	8	15	38
Keskinen suurpiiri	0	0	1	8	7	0	7	9	32
Pohjoinen suurpiiri	0	0	2	6	5	0	4	0	17
Koillinen suurpiiri	3	1	1	6	3	0	10	9	33
Kaakkoinen suurpiiri	0	0	3	2	2	1	13	12	33
Itäinen suurpiiri*	2	0	7	7	5	0	9	6	36
Koko Helsinki	3	3	8	17	7	13	3	12	66
Yhteensä	9	6	32	56	41	15	69	69	297

Suunnitelmien aineistolähtöisen laadullisen luokittelun aihepiireihin laativat ennen äänestystä Helsingin kaupungin kansliassa osallistuvan budjetoinnin toimeenpanosta vastaavat.

* Itäinen suurpiiri ja Östersundom käsitellään osallistuvassa budjetoinnissa yhtenä alueena.

Liite 4. Äänestysaktiivisuus suurpiireissä, ikäryhmät ja naiset/miehet

Äänestysaktiivisuus, naiset ja miehet (yli 20-vuotiaat)

	Äänioikeutetut			Äänestäneet			Äänestysprosentti		
	Naiset	Miehet	Yhteensä	Naiset	Miehet	Yhteensä	Naiset	Miehet	Yhteensä
Eteläinen suurpiiri	54 433	46 373	100 806	4 451	2 665	7 116	8,2	5,7	7,1
Läntinen suurpiiri	50 038	41 530	91 568	3 869	2 246	6 115	7,7	5,4	6,7
Keskinen suurpiiri	43 510	38 703	82 213	5 559	3 979	9 538	12,8	10,3	11,6
Pohjoinen suurpiiri	17 601	15 643	33 244	1 398	761	2 159	7,9	4,9	6,5
Koillinen suurpiiri	41 379	36 387	77 766	3 079	1 711	4 790	7,4	4,7	6,2
Kaakkoinen suurpiiri	23 059	19 493	42 552	3 635	2 402	6 037	15,8	12,3	14,2
Itäinen suurpiiri*	47 735	41 963	89 698	2 692	1 464	4 156	5,6	3,5	4,6
Ei aluetietoa	5 066	8 541	13 607	65	78	143	1,3	0,9	1,1
Yhteensä	282 821	248 633	531 454	24 748	15 306	40 054	8,8	6,2	7,5

Äänioikeutetut: Väestön ennakkotieto, 30.9.2019 mennessä 20 vuotta täyttäneet helsinkiläiset. Lähde: Tilastokeskus.

Äänestysaktiivisuus, ikäryhmät

Ikäryhmä		Eteläinen suurpiiri	Läntinen suurpiiri	Keskinen suurpiiri	Pohjoinen suurpiiri	Koillinen suurpiiri	Kaakkoinen suurpiiri	Itäinen suurpiiri*	Ei alue-tietoa	Yhteensä
11–15	Äänioikeutetut	3 120	3 554	1 708	2 027	4 227	2 010	4 945	526	22 117
	Äänestäneet	1 057	1 304	771	922	1 370	1 045	1 103	2	7 574
	Äänestysprosentti	33,9	36,7	45,1	45,5	32,4	52,0	22,3	0,4	34,2
16–19	Äänioikeutetut	3 101	3 790	2 063	1 821	4 182	1 959	5 106	614	22 636
	Äänestäneet	300	442	615	108	133	352	124	3	2 077
	Äänestysprosentti	9,7	11,7	29,8	5,9	3,2	18,0	2,4	0,5	9,2
20–29	Äänioikeutetut	22 975	19 400	21 781	4 162	13 505	6 852	14 240	3 660	106 575
	Äänestäneet	1 262	940	2 002	223	571	666	440	50	6 154
	Äänestysprosentti	5,5	4,8	9,2	5,4	4,2	9,7	3,1	1,4	5,8
30–39	Äänioikeutetut	23 057	19 608	21 883	6 032	15 748	8 713	15 867	3 512	114 420
	Äänestäneet	2 215	1 833	3 518	698	1 375	1 716	989	43	12 387
	Äänestysprosentti	9,6	9,3	16,1	11,6	8,7	19,7	6,2	1,2	10,8
40–49	Äänioikeutetut	15 781	13 342	11 526	5 906	12 462	7 108	14 252	2 489	82 866
	Äänestäneet	1 725	1 450	2 094	565	1 331	1 550	1 012	33	9 760
	Äänestysprosentti	10,9	10,9	18,2	9,6	10,7	21,8	7,1	1,3	11,8
50–64	Äänioikeutetut	18 895	19 217	13 539	8 508	19 108	10 226	23 595	2 420	115 508
	Äänestäneet	1 218	1 096	1 224	427	942	1 335	1 066	15	7 323
	Äänestysprosentti	6,4	5,7	9,0	5,0	4,9	13,1	4,5	0,6	6,3
65–74	Äänioikeutetut	11 533	11 091	8 098	4 866	10 302	5 598	11 921	800	64 209
	Äänestäneet	576	617	595	191	444	637	458	2	3 520
	Äänestysprosentti	5,0	5,6	7,3	3,9	4,3	11,4	3,8	0,3	5,5
75+	Äänioikeutetut	8 565	8 910	5 386	3 770	6 641	4 055	9 823	726	47 876
	Äänestäneet	120	179	105	55	127	133	191	0	910
	Äänestysprosentti	1,4	2,0	1,9	1,5	1,9	3,3	1,9	0,0	1,9
Ikäryhmät ja alueet yhteensä	Äänioikeutetut	107 027	98 912	85 984	37 092	86 175	46 521	99 749	14 747	576 207
	Äänestäneet	8 473	7 861	10 924	3 189	6 293	7 434	5 383	148	49 705
	Äänestysprosentti	7,9	7,9	12,7	8,6	7,3	16,0	5,4	1,0	8,6

Äänioikeutetut: Väestön ennakkotieto, 30.9.2019 mennessä 12 vuotta täyttäneet helsinkiläiset. Lähde: Tilastokeskus.

* Itäinen suurpiiri ja Östersundom käsitellään osallistuvassa budjetoinnissa yhtenä alueena.

Liite 5. Äänestysaktiivisuus postinumeroalueilla, yli 20-vuotiaat

Postinumero	Aluenimi	Äänioikeutetut	Äänestäneet	Äänestysprosentti
00590	Kaitalahti (Kruunuvuorenranta)	1 915	448	23,4
00190	Suomenlinna	507	107	21,1
00520	Itä-Pasila	6 659	1 313	19,7
00800	Länsi-Herttoniemi	5 878	1 107	18,8
00560	Toukola-Vanhakaupunki	11 118	2 058	18,5
00840	Laajasalo	6 602	1 186	18,0
00540	Kalasatama	2 998	510	17,0
00830	Tammisalo	1 729	255	14,7
00510	Etu-Vallila - Alppila	8 412	1 229	14,6
00270	Pohjois-Meilähti ja Meilahden sairaala-alue 00290	6 572	946	14,0
00870	Etelä-Laajasalo	4 670	590	12,6
00850	Jollas	2 204	276	12,5
00820	Roihuvuori	6 088	759	12,5
00390	Konala	5 184	643	12,4
00810	Herttoniemi	9 382	1 123	12,0
00880	Roihupellon teollisuusalue	880	98	11,1
00610	Käpylä	6 574	721	11,0
00580	Verkkosaari	2 509	272	10,8
00220	Jätkäsaari	5 365	561	10,5
00280	Ruskeasuo	2 558	260	10,2
00780	Tapaninvainio	5 520	552	10,0
00910	Puotila	4 756	471	9,9
00170	Kruununhaka	6 316	623	9,9
00550	Vallila	8 044	787	9,8
00160	Katajanokka	3 920	376	9,6
00360	Pajamäki	1 586	152	9,6
00210	Vattuniemi	6 912	634	9,2
00890	Östersundom	1 358	123	9,1
00200	Lauttasaari	13 070	1 172	9,0
00760	Suurmetsä	5 596	487	8,7
00500	Sörnäinen	11 639	996	8,6
00950	Vartioharju	4 687	401	8,6
00320	Etelä-Haaga	8 908	750	8,4
00690	Tuomarinkylä-Torpparinmäki	1 971	160	8,1
00570	Kulosaari	3 112	246	7,9
00720	Pukinmäki-Savela	7 046	520	7,4
00300	Pikku Huopalahti	4 552	335	7,4
00530	Kallio	17 247	1 226	7,1
00670	Paloheinä	4 328	298	6,9
00770	Jakomäki - Alppikylä	5 757	395	6,9
00790	Viikki	8 128	557	6,9
00630	Maunula-Suursuo	6 713	452	6,7

Liite 5. Äänestysaktiivisuus postinumeroalueilla, yli 20-vuotiaat, jatkuu

Postinumero	Aluenimi	Äänioikeutetut	Äänestäneet	Äänestysprosentti
00640	Oulunkylä-Patola	6 766	454	6,7
00370	Reimarla	4 342	290	6,7
00600	Koskela-Helsinki	3 131	209	6,7
00620	Metsälä-Etelä-Oulunkylä	2 563	171	6,7
00710	Pihlajamäki	10 220	679	6,6
00250	Taka-Töölö	9 898	650	6,6
00960	Pohjois-Vuosaari	5 664	368	6,5
00990	Aurinkolahti	6 918	444	6,4
00120	Punavuori	6 063	379	6,3
00430	Maununneva	5 084	317	6,2
00240	Länsi-Pasila	4 672	284	6,1
00650	Veräjämäki	3 206	193	6,0
00150	Eira - Hernesaari	8 169	491	6,0
00680	Itä-Pakila	2 658	158	5,9
00660	Länsi-Pakila	4 919	290	5,9
00730	Tapanila	8 522	502	5,9
00400	Pohjois-Haaga	8 211	474	5,8
00130	Kaartinkaupunki	1 318	75	5,7
00260	Keski-Töölö	4 930	276	5,6
00180	Kamppi - Ruoholahti	12 506	697	5,6
00380	Pitäjänmäen teollisuusalue	3 758	209	5,6
00750	Puistola	7 007	372	5,3
00100	Helsinki Keskusta - Etu-Töölö	16 047	847	5,3
00410	Malminkartano	7 500	385	5,1
00740	Siltämäki	7 963	401	5,0
00310	Kivihaka	780	38	4,9
00350	Munkkivuori-Niemenmäki	7 554	367	4,9
00440	Lassila	3 823	178	4,7
00980	Etelä-Vuosaari	17 785	801	4,5
00420	Kannelmäki	11 124	498	4,5
00900	Puotinharju	3 468	151	4,4
00920	Myllypuro	10 653	459	4,3
00140	Kaivopuisto - Ullanlinna	6 663	267	4,0
00330	Munkkiniemi	7 358	294	4,0
00860	Santahamina	253	10	4,0
00930	Itäkeskus-Marjaniemi	5 361	196	3,7
00700	Malmi	10 754	386	3,6
00970	Mellunmäki	8 623	271	3,1
00340	Kuusisaari-Lehtisaari	1 389	37	2,7
00940	Kontula - Vesala	19 959	521	2,6
00230	Ilmala	0	0	.

Väestön ennakkotiedot, 20 vuotta täyttäneet postinumeroalueilla 30.9.2019. Lähde: Tilastokeskus.

Alueellisissa väestöluvuissa eivät ole mukana koordinaatiton laitospöestö, ulkomailla tilapäisesti asuvat Suomen kansalaiset tai henkilöt, joiden sijaintitietoa kunnassa ei tiedetä. Tästä syystä postinumeroalueiden summa poikkeaa virallisesta alueittaisesta väkiluvusta.

Liite 6. Koontitaulukot

Alueiden suunnitelmia äänestäneet henkilöt eri aineistoissa
(ääniä yhteensä 66 865)

	Kouluissa äänestäneet	Muut äänestäneet	Yhteensä
Eteläinen suurpiiri	1 028	5 884	6 912
Läntinen suurpiiri	1 191	5 471	4 838
Keskinen suurpiiri	973	9 456	6 662
Pohjoinen suurpiiri	965	1 737	6 006
Koillinen suurpiiri	1 371	4 635	10 429
Kaakkoinen suurpiiri	1 038	7 234	8 272
Itäinen suurpiiri*	1 280	3 558	2 702
Koko Helsinki	4 902	16 142	21 044
Yhteensä	12 748	54 117	66 835

Äänet suunnitelmille alueittain eri aineistoissa
(äänimäärä yhteensä 232 519)

	Kouluissa äänestäneet	Muut äänestäneet	Yhteensä
Eteläinen suurpiiri	3 793	19 939	23 732
Läntinen suurpiiri	3 764	15 687	19 451
Keskinen suurpiiri	2 301	18 092	20 393
Pohjoinen suurpiiri	1 969	3 326	5 295
Koillinen suurpiiri	3 408	11 145	14 553
Kaakkoinen suurpiiri	2 154	13 471	15 625
Itäinen suurpiiri*	4 707	12 990	17 697
Koko Helsinki	24 649	91 124	115 773
Yhteensä	46 745	185 774	232 519

* Itäinen suurpiiri ja Östersundom käsitellään osallistuvassa budjetoinnissa yhtenä alueena.

Tekijä(t) Ahola, Nina		
Nimike Kaupunkilaisten äänet osallistuvassa budjetoinnissa Helsingin kaupungin osallistuvan budjetoinnin äänestys 2019		
Julkaisija (toimiala tai laitos) Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia, kaupunkitutkimus ja -tilastot	Julkaisuaika 2020	Sivumäärä, liitteet 53
Sarjan nimike Tutkimuskatsauksia - Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia, kaupunkitutkimus ja -tilastot		Osanumero 2020:1
ISSN (verkossa) 2489-4133	ISBN (verkossa) 978-952-331-752-9	Kieli suomi, ruotsi
Tiivistelmä Osallistuva budjetointi on asukkaiden osallistumisväylä päätöksenteon valmisteluun ja tarjoaa suoran tavan vaikuttaa julkisten varojen käyttöön. Vaikka osallistuvaa budjetointia on toteutettu maailmalla jo 1980-luvun lopulta lähtien, Suomessa se alkoi yleistyä kansalaisosallistumisen muotona kaupungeissa ja kunnissa vasta 2010-luvulla. Osallistuva budjetointi perustuu kuntalakiin kunnan asukkaiden oikeudesta osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan (kuntalaki 410/2015, 5 luku 22 §). Osallistuvaa budjetointia voidaan soveltaa monin eri tavoin. Vuonna 2019 Helsingin kaupunki kohdisti 4,4 miljoonaa euroa asukkaiden ja kaupungin asiantuntijoiden yhdessä valmistelujen hankesuunnitelmien toteuttamiseen. Yksi viidesosa varoista jaettiin koko kaupungin hankkeisiin ja loput osoitettiin suurpiireihin asukasmäärien mukaisina osuuksina. Toteutettavat hankesuunnitelmat valittiin äänestyksellä, jossa äänensä saattoivat antaa kaikki tuona vuonna 12 vuotta täyttävät tai sitä vanhemmat helsinkiläiset. Julkaisuun on koottu tiivis katsaus Helsingin ensimmäisen koko kaupunkia koskevan verkossa järjestetyn osallistuvan budjetoinnin äänestyksen tuloksista sekä helsinkiläisten äänestysaktiivisuudesta. Kaikkiaan äänestettäväksi oli valmisteltu 297 hankesuunnitelmaa ja niistä toteutukseen eteni 44. Koko Helsinkiä koskevista suunnitelmista äänestettiin toteutettavaksi 11 ja suurpiireistä yhteensä 33. Jokainen äänestäjä saattoi valita useamman suunnitelman siten, että ne mahtuivat suurpiirille tai koko Helsingille osoitettuun määrärahaan. Yhteensä suunnitelmille annettiin 232 519 ääntä. Kaikkia ääniä kokonaisuutena tarkasteltaessa suosituimpia olivat puistoihin ja luontoon sekä liikuntaan ja ulkoiluun liittyvät suunnitelmat. Yhteensä 49 705 helsinkiläistä äänesti hankkeiden rahoituksesta omastadi.hel.fi-verkkopalvelussa lokakuussa 2019. Vaikuttaminen osallistuvan budjetoinnin äänestysvaiheessa kiinnosti monia ja koko kaupungin äänestysprosentti oli 8,6. Äänestykseen osallistumisessa oli kuitenkin alueellista vaihtelua, sillä kaakkoisessa ja keskisessä Helsingissä äänestettiin vilkkaammin kuin muissa osissa kaupunkia, molemmissa suurpiireissä useampi kuin joka kymmenes äänesti. Itäisessä Helsingissä äänestäminen oli maltillisinta. Naiset äänestivät miehiä aktiivisemmin kaikissa suurpiireissä. Äänestysaktiivisuus vaihteli myös ikäryhmittäin: peruskouluikäisten äänestysprosentti oli korkein ja 75 vuotta täyttäneiden matalin. Kouluissa opetussuunnitelmaan kuuluu osallisuuskasvatus, joten moni oppilas osallistui äänestykseen omassa koulussaan. Kaakkoisessa Helsingissä joka toinen peruskouluikäinen antoi äänensä ja Keski- ja Pohjois-Helsingissäkin päästiin lähes vastaavaan aktiivisuuteen. Työikäiset (20–64-vuotiaat) ja eläkeikäiset (yli 65-vuotiaat) äänestivät aktiivisimmin kaakkoisessa Helsingissä. Nuoret aikuiset (20–29-vuotiaat) äänestivät muita työikäisiä vähemmän kaikissa suurpiireissä. Äänestysaktiivisuuteen vaikuttavien tekijöiden tarkastelua olisikin hyödyllistä syventää jatkossa, jotta mahdollisia osallistumisen esteitä voidaan ylittää ja osallistuvan budjetoinnin toteutustapaa edelleen kokonaisuutena kehittää. On myös hyvä edelleen jatkaa keskustelua, miten budjetoinnin eri vaiheissa kerättyjä ideoita voitaisiin jatkossa edistää ja siten saada kaupunkilaisten äänet vielä laajemmin ja yhdenvertaisemmin kaupungin kehittämiseen mukaan.		
Asiasanat osallistuva budjetointi, osallisuus, demokratia, yhdenvertaisuus, kaupunkikehittäminen, Helsinkiä		
Hinta hinnaston mukaan	Jakelu puh. 09 310 36293	

Kaupunkilaisten äänet osallistuvassa budjetoinnissa

Helsingin kaupungin osallistuvan budjetoinnin äänestys 2019

Osallistuva budjetointi on asukkaiden osallistumisväylä päätöksenteon valmisteluun ja tarjoaa suoran tavan vaikuttaa julkisten varojen käyttöön. Vuonna 2019 Helsingin kaupunki kohdisti 4,4 miljoonaa euroa asukkaiden ja kaupungin asiantuntijoiden yhdessä valmistelemien hankesuunnitelmien toteuttamiseen. Helsingin kaupungin osallistuvan budjetoinnin, OmaStadin, ensimmäinen toteutuskierros oli yli vuoden kestävä prosessi, joka koostui ideointi-, hankesuunnitelmien valmistelu-, kustannusarvio-, äänestys-, päätöksenteko- ja toteutusvaiheista. Tässä julkaisussa luodaan katsaus äänestysvaiheeseen, äänestyksen tuloksiin ja helsinkiläisten äänestysaktiivisuuteen. Ensimmäinen koko kaupungin laajuinen osallistuvan budjetoinnin äänestys järjestettiin verkossa lokakuussa 2019.

**Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia
kaupunkitutkimus ja -tilastot**

Julkaisutilaukset
p. 09 310 36293

Internet
www.hel.fi/kaupunkitieto